

Stockholms
stad

Bilaga O6

Reviderad lägesbild
samverkansöverenskommelse

Lägesbild

Samverkansöverenskommelse mellan Stockholms stad och Polisregion Stockholm

Södermalms stadsdelsförvaltning, Lokalpolisområde Södermalm,
Utbildningsförvaltningens grundskoleavdelning Södermalm &
Trafikkontoret
2024-11-19

Innehåll

Sammantagen bedömning av lokal lägesbild.....	2
Inledning.....	2
Syfte.....	3
Källor.....	3
Beskrivning av stadsdelsområdet.....	4
Geografiskt ansvarsområde.....	4
Stadsdelsförvaltningens uppdrag och organisation.....	5
Beskrivning av utbildningsförvaltningen.....	6
Grundskole- och gymnasieavdelningarnas uppdrag och organisation.....	6
Beskrivning av Trafikkontoret.....	7
Beskrivning av lokalpolisområdet.....	7
Geografiskt ansvarsområde.....	9
Prioriterade samverkansområden.....	9
Beskrivning av brottslighet och trygghet för respektive prioriterat samverkansområde...	10
Unga i riskzon för destruktivt beteende.....	10
Otrygga och brottsutsatta platser.....	19
Systemhotande brottslighet.....	30
Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer.....	33
Kriminella miljöer och livsstilar.....	39

Sammantagen bedömning av lokal lägesbild

Stadsdelsförvaltningen och polisen har regelbundna avstämningar kring den lokala lägesbilden och anpassar sina operativa prioriteringar därefter. Lägesbilden på Södermalm visar, liksom tidigare, en omfattande problematik kopplad till missbruk och psykisk ohälsa framförallt vid de tre öppna drogsценerna. Majoriteten av de som vistas i dessa miljöer är patienter och/eller brukare av de många vård-instanser, akutboenden och öppna mötesplatser som finns i området. Därför är ”Otrygga och brottsutsatta platser” ett av de mer primära och prioriterade samverkansområden.

Polisens statistik för narkotikabrott, våld och även händelserapporter visar på problem. Medborgarna rapporterar otrygghet i trygghetsundersökningarna och såväl Tyck till-appens anmälningar om ordningsstörningar som i stadens statistik från de mobila ordningsvakterna och breddar lägesbilden. Södermalmsborna uppger att de undviker vissa platser och upplever otrygghet på olika sätt. Linjeverksamheten har svårt att kunna hjälpa dessa personer som istället behöver slussas vidare till rätt förvaltning eller kommun. En viktig del är forum för dialog mellan medborgare, polis och stadsdelsförvaltning för samtal om utmaningar, problematik och möjliga åtgärder i stadsdelsområdet på kort och lång sikt. Utveckling av arbetet i samverkan fortsätter med att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. Det finns information om att ett fåtal ungdomar umgås och kommunicerar med kriminella nätverk. Det finns ett par fall där ungdomar har häktats eller omhändertagits med anledning av att de misstänks ha deltagit i brott i nätverksmiljön.

Ytterligare ett prioriterat samverkansområde är särskilt utsatta och sårbara brottsoffer. Erfarenheterna från, det tidigare projektet, IGOR är implementerade. Förvaltningen och lokalpolisen kommer att fördjupa ett tidigare etablerat samarbete när det handlar om brott mot äldre, funktionsnedsatta och andra sårbara brottsoffer.

Inledning

Stockholms stad och Polisregion Stockholm tecknade den 4 november 2019 en övergripande samverkansöverenskommelse. Under 2023 har överenskommelsen inklusive prioriterade samverkansområden reviderats. Den reviderade samverkansöverenskommelsen beslutades av kommunfullmäktige i december 2023 och gäller från den 1 januari 2024 och tillsvidare. Den övergripande samverkansöverenskommelsen ligger till grund för lokala samverkansöverenskommelser mellan Stockholms stads förvaltningar och bolag samt lokalpolisområdena.

Inom ramen för den lokala samverkansöverenskommelsen tas en gemensam lägesbild fram. Denna lägesbild omfattar Södermalms stadsdelsförvaltning, Lokalpolisområde Södermalm, Utbildningsförvaltningens grundskoleavdelning samt Trafikkontoret och ligger till grund för prioritering av gemensamma insatser och åtgärder. Stadsdelsförvaltningarna fick i samband med anvisning till verksamhetsplan 2024 ett nytt uppdrag. I arbetet med lägesbild och kommande arbete med åtgärdsplaner ska arbetet i enlighet med *Strategin för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet* samt arbetet mot våldsbejakande extremism integreras. Därav vad som kan uppfattas som en relativt omfattande lägesbild om barn och unga.

Syfte

Lägesbilden utgår från en kartläggning och är en samlad bedömning om brott och otrygghet på Södermalm. Lägesbilden utgör grunden för analys, bedömning och prioritering av vilka brotts- och trygghetsproblem det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet kommer att fokusera på under 2025. Lägesbilden är gemensam och skrivs för målgruppen anställda i respektive verksamhet.

Källor

De källor som använts till lägesbilden är:

- ✓ Brottsstatistik, Polismyndigheten
- ✓ Händelserapporter, Polismyndigheten
- ✓ STATUS, polisens anmälda brott som visualiseras i heatmap
- ✓ IA, incidentrapporteringssystem inom Stockholms stad
- ✓ Trygghetsundersökning i Region Stockholm – polis och kommuner
- ✓ Stockholms stads trygghetsmätning 2023– ingen ny för året, kommer vart 3:e år, hänvisning till lägesbild från november 2023¹
- ✓ Södermalms stadsdelsförvaltnings platsspecifika trygghetsmätningar
- ✓ Stockholms stads Socialtjänstrapport
- ✓ Stockholms stads områdesfakta
- ✓ Stockholmsenkäten
- ✓ Dialog med feriearbetande ungdomar
- ✓ Stockholms stads blankett för aidentifierad information kring våldsbejakande extremism
- ✓ Stockholms stad, statistik om mobila ordningsvakter
- ✓ Sweco

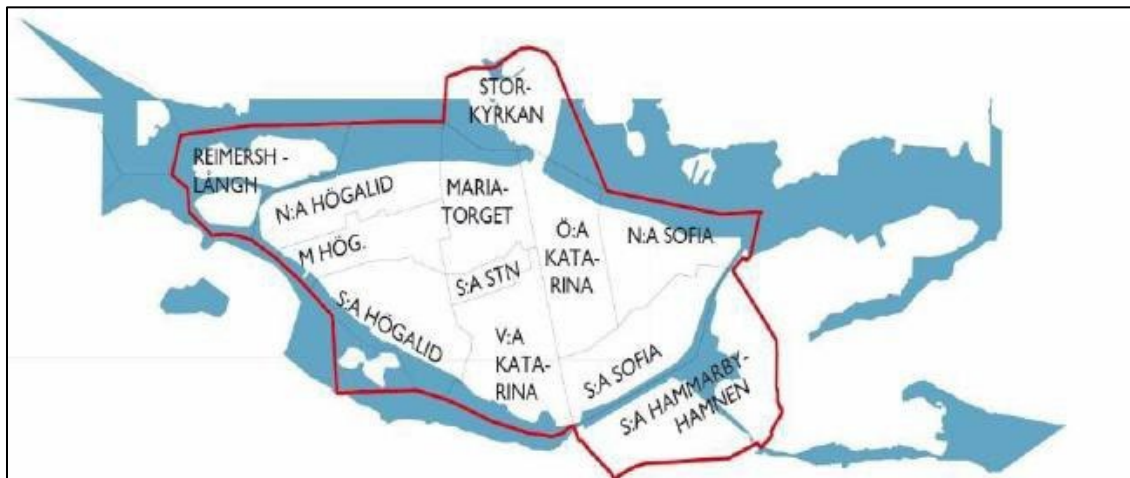
¹ [bilaga-07-reviderad-lagesbild-samverkansoverenskommelsepdf \(stockholm.se\)](#)

- ✓ Trafikkontoret, Tyck till
- ✓ Framtid Stockholm, Socialförvaltningen.

Beskrivning av stadsdelsområdet

Geografiskt ansvarsområde

Stadsdelsområdet är indelat i tolv områden och sex stadsdelar. Stadsdelarna är Gamla stan, Riddarholmen, Långholmen, Reimersholme, Södermalm och Södra Hammarbyhamnen. På kartan nedan återfinns de tolv områden som ingår i stadsdelsområdet. Inom stadsdelsområdet finns 111 förskolor, varav 42 är kommunala². Det finns totalt 40 grundskolor, varav 19 kommunala där tre av dessa också har anpassad skola som räknas som en egen skolenhet³. Gymnasieskolorna är 20 till antalet och av dem är sju kommunala⁴. Förskolorna fortsätter att minska i antal sedan lägesbilden 2021 i och med att antalet barn 0-5 år minskar och kommer att fortsätta göra det enligt prognoserna. De fristående gymnasieskolorna har också minskat. Angående grundskolorna se under rubriken ”Grundskoleavdelningens uppdrag och organisation”.

Befolkningsfakta

Inom Södermalms stadsdelsområde bodde vid senaste räkningen 31 december 2023⁵ 130 556 invånare vilket är en ökning med ca 500. Samtliga uppgifter är hämtade från samma källa, ”Statistik och fakta om Stockholm”. Det har skett en del förändringar i befolkningens åldersfördelning. Den största andelen invånare

² [Hitta förskola - Stockholms stad \(forskola.stockholm\)](https://www.stockholm.se/om-stockholms-stad/utredningar-statistik-och-fakta/statistik/omradesfakta/inre-staden/sodermalm/sodermalm-stadsdelsomrade.pdf)

³ Två mindre skolor har en och samma rektor [Hitta grundskola - Stockholms stad](https://www.stockholm.se/om-stockholms-stad/utredningar-statistik-och-fakta/statistik/omradesfakta/inre-staden/sodermalm/sodermalm-stadsdelsomrade.pdf)

⁴ [Hitta gymnasieskola - Stockholms stad](https://www.stockholm.se/om-stockholms-stad/utredningar-statistik-och-fakta/statistik/omradesfakta/inre-staden/sodermalm/sodermalm-stadsdelsomrade.pdf)

⁵ <https://start.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/utredningar-statistik-och-fakta/statistik/omradesfakta/inre-staden/sodermalm/sodermalm-stadsdelsomrade.pdf>

Diarienummer:

Lokalpolisområde Södermalm:
Södermalms stadsdelsförvaltning:
Utbildningsförvaltningen:
Trafikkontoret

A625.829/2024
SÖD 2024/1109
UTBF 2024/6193
T2024-03074

4 av 43

är fortfarande mellan 25-64 år men har minskat något, följt av 65-79 år med en liten ökning. Barn 0-15 år har minskat något medan unga vuxna 20-24 år ökat lite. Framför allt har åldersgruppen 80-89 år ökat medan ungdomar 16-19 år ligger på samma nivå, samt att de äldsta, 90 år och äldre, som utgör en liten del av invånarna och har också ökat något. Jämfört med folkmängden 2014 är det framför allt åldersgruppen 65-79 och 80-89 år som ökar över tid samtidigt som 0-5 åringar minskar vilket även unga vuxna 20-24 år gör i viss mån. Andelen kvinnor är fortfarande något högre än andelen män.

Gällande invånare med utländsk bakgrund är det alltså ca en femtedel födda i utlandet eller inrikes födda med två utrikesfödda föräldrar. Den vanligaste boendeformen på Södermalm är fortfarande bostadsrätter, följt av övriga hyresrätter. Samtliga andelar har ökat något sedan föregående mätning, trots att antalet invånare har minskat. Allmännyttan är fortsatt minst vanlig.

Majoriteten av ungdomarna hade behörighet till gymnasieskolan på samma nivå som tidigare år. Majoriteten av invånarna hade eftergymnasial utbildning, samma nivå föregående år och en större andel än snittet i Stockholm. Få av invånarna var arbetslösa och än färre hade ekonomiskt bistånd vilket i princip är samma nivå som tidigare. Prognosen för 2027 är nu 130 249 invånare vilket är en ökning med ca 5 000 jämfört med tidigare prognos. Dock är prognosen för 2032 en minskning i samma omfattning.

Stadsdelsförvaltningens uppdrag och organisation

Stadsdelsförvaltningen ansvarar för stadsmiljö, kommunal förskola, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, konsumentvägledning, fritids- och kulturverksamhet, ekonomiskt bistånd, socialpsykiatri och arbetsmarknadsåtgärder. Förvaltningen arbetar med brottsförebyggande och trygghetsskapande insatser i samverkan med andra aktörer, framförallt via Söderandan som är stadsdelsområdets brottsförebyggande råd. En viktig del i arbetet är forum för dialoger mellan medborgare, polis och stadsdel för samtal om utmaningar, problematik och möjliga åtgärder i stadsdelsområdet på kort och lång sikt. Under 2024 har förvaltning och polis i samverkan bjudit in till medborgardialoger på olika geografiska platser inom stadsdelsområdet. Ju längre året har gått desto fler medborgare har deltagit i samtalen om än totalt relativt få.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Södermalm:
Södermalms stadsdelsförvaltning:
Utbildningsförvaltningen:
Trafikkontoret

A625.829/2024
SÖD 2024/1109
UTBF 2024/6193
T2024-03074

5 av 43

Avdelningen för stadsmiljö har en central del när det handlar om trygghetsskapande åtgärder i stadsdelsområdet. Fysiska förändringar och situationell prevention är viktiga delar i det brottsförebyggande arbetet. Bristande belysning tas ofta upp av medborgarna som en otrygghetsfaktor. Belysning är därför den del av fysiska åtgärder som förvaltningen arbetar kontinuerligt med. I övrigt innebär det brottsförebyggande uppdraget att se över vegetation, att parker och gångvägar ej blir igenvuxna, att åtgärder som är viktigt för tryggheten får en central roll i nya projekt och att medborgarnas synpunkter tas om hand.

Inom sociala avdelningen är stadsdelsförvaltningens fältassistenter organiserade och utgör en del av förvaltningens preventiva arbete. Fältassistenter kan ha fokus på vissa grupperingar och/eller individer som bedöms utsätta sig eller andra för risker som kan påverka deras hälsa och utveckling. Som komplement till förvaltningens fältassistenter finns Ungdomsjouren och Vuxenuppsökarna som är organiserade inom socialförvaltningen. Sedan hösten 2023 har förvaltningen socialsekreterare placerade hos polisen vilket har medfört en ökad samverkan och utveckling av arbetet med barn och ungdomar med normbrytande beteende.

Förvaltningens verksamheter inom utförarenheten tillhandahåller en rad olika insatser för individer och deras nätverk. I stadsdelsområdet finns även ett relationsvårdscentrum (RVCI) för hela innerstaden. Verksamhetens uppdrag är att sprida kunskap, tillhandahålla råd, stöd och behandlingsinsatser för såväl våldsutsatta som för våldsutövare. Från 1 juli 2024 är de två socialsekreterare⁶ som sedan tidigare är stationerade hos Södermalmpolisen organisatoriskt hemmahörande under RVCI.

Beskrivning av utbildningsförvaltningen

Grundskole- och gymnasieavdelningarnas uppdrag och organisation

Utbildningsförvaltningen i Stockholms stad ansvarar för förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, fritidshem och fritidsklubb. Grundskoleavdelningen har ett egenregiuppdrag vilket innebär att driva den kommunala förskoleklassen, grundskolan, anpassad grundskola, fritidshem och fritidsklubb. Grundskoleavdelningen leds av en grundskoledirektör och består i övrigt av en grundskolestab, en stabschef och åtta grundskoleområden. Varje grundskoleområde leds av en ansvarig grund-

---

⁶ Den ena socialsekreteraren tillträdde sin tjänst i oktober.

skolechef som är chef för rektorerna på skolorna i området. Grundskolechef för område 8 ansvarar för 20 kommunala grundskolor i två stadsdelsområden, Södermalm och Skarpnäck. På Södermalm finns 14 kommunala grundskolor där rektor har ansvar för att skolans elever når både kunskapsmål och sociala mål. Tre av grundskolorna har anpassad grundskola. Trygghet är grundläggande för elevernas kunskapsutveckling och välbefinnande. Även gymnasieavdelningen har ett egenregiuppdrag vilket innebär att driva den kommunala gymnasieskolan. Gymnasieavdelningen leds av en gymnasiedirektör och består i övrigt av en gymnasiestab, en stabschef och tre gymnasieområden. Varje område leds av en ansvarig gymnasiechef som är chef för rektorerna på skolorna i området. Gymnasiechef för område 3 ansvarar för sju kommunala gymnasieskolor på Södermalm där rektor har ansvar för att skolans elever når både kunskapsmål och sociala mål. Också här är trygghet grundläggande för elevernas kunskapsutveckling och välbefinnande. Både grund- och gymnasieskolor får stöd från utbildningsförvaltningen i det trygghetsskapande arbetet och viktiga samarbetspartners är stadsdelsförvaltningen på Södermalm och polisen.

Beskrivning av Trafikkontoret

Trafikkontoret (kontoret) ansvarar för att sköta om och utveckla stadens gator och torg, med målsättningen att de ska vara trygga, attraktiva, framkomliga och hållbara. Detta sker bland annat genom drift och underhåll av befintliga ytor samt arbete för att utveckla en befintlig platsgestaltning. Vidare ansvarar kontoret för bland annat tillståndsgivning, utsmyckning och platsutvecklingsinsatser. I detta arbete är samverkan central där kontoret ger stöd till bland annat stadsdelsförvaltningen, fastighetsägare och näringsliv. Trygghetsaspekter är vägledande när kontoret gör investeringar i torg, utvecklar en plats genom aktiveringsinsatser eller riktar driftsinsatser som städ, klottersanering och skadedjurshantering. Kontoret ansvarar även för hantering av Tyck-till, stadens app för synpunkter på och felanmälningar av den offentliga miljön. Data från denna app ska användas som underlag lägesbilder samt platsspecifika analyser.

Inriktningen för kontorets trygghetsarbete bestäms av ett kontorsinternt trygghetsråd. Den operativa verksamheten hanteras av en kontorsövergripande trygghetsstrateg som arbetar nära de samordnare som bemannar olika lokala samverkansformer, som exempelvis platsanalyser eller platssamverkansforum.

Beskrivning av lokalpolisområdet

Södermalms lokalpolisområde är detsamma som Södermalms stadsdelsområde. Området präglas av att vara en arena och samlingsplats för många människor. Här samlas folk från hela staden och närliggande kommuner. Stadsdelsområdet

Diarienummer:

Lokalpolisområde Södermalm:

Södermalms stadsdelsförvaltning:

Utbildningsförvaltningen:

Trafikkontoret

A625.829/2024

SÖD 2024/1109

UTBF 2024/6193

T2024-03074

är också en arena för nöjesliv, shopping, idrottsevenemang, arbetsplatser och ungdomar som går i grundskola eller gymnasium. Många ungdomar samlas också lediga stunder på Södermalm, Medborgarplatsen är en av dem.

Arenafrågan är ständigt aktuell då grundskoleelevernas antal uppgår i runda till 13 000 varav majoriteten på kommunala skolor. Gymnasisterna på Södermalm har ökat något och 2024 är de nu drygt 10 000 som har sin skolgång i stadsdelsområdet. Närmare 60 procent av eleverna pendlar in till Södermalm från andra stadsdelsområden eller kranskommuner⁷.

Det är en komplex situation som råder på Södermalm då stadsdelsområdet har ett stort antal boenden, HVB-hem, behandlingskliniker, institutioner, myndigheter och stödinsatser et cetera. Här finns t.ex. Enheten för hemlösa, Prima Maria, Bostället samt andra vårdinrättningar och boenden för medborgare som inte är skrivna i stadsdelsområdet. Flera boenden som drivs av Stiftelsen SHIS Bostäder⁸ finns också inom stadsdelsområdet där såväl Stockholm stad som andra kommuner erbjuder boenden. Till följd av det vistas ett stort antal människor med ett flertal riskfaktorer, till exempel missbruk, kriminalitet och/eller psykisk ohälsa, i stadsdelsområdet men som är folkbokförda i andra stadsdelsområden eller kommuner. Det finns tre så kallade öppna drogsener⁹ enligt länsstyrelsens definition på Södermalm, vilket präglar lägesbilden när det gäller både de som bor och vistas inom området.

Lokalpolisområdet arbetar i stor utsträckning med bevakningar av allmänna sammankomster, offentliga tillställningar och bevakningar av utländska beskickningar. Detta påverkas i stor grad av läget i omvärlden och har verkan på lokalpolisområdets förmåga att prioritera lokalt arbete. Utmärkande för lokalpolisområde Södermalm är riksdags- och regeringskvarteren med många skyddsobjekt som återfinns framförallt i Gamla stan.

På Södermalm finns det grupper av ungdomar med beteenden som skapar ordningsstörningar på offentliga platser i stadsdelsområdet. Det finns inre samt interna grupper av ungdomar som skapar ordningsstörningar samt hotfulla situationer på bland annat skolorna. Konflikter har uppstått mellan skolor och de ungdomar som går där. Ett exempel på det är dels genom sportsliga sammanhang där ordningsstörningar och våldsamheter utbrutit i och omkring fotbollsmatcher.

---

⁷ Källa Sweco

⁸ SHIS Bostäders uppdrag är att bl.a. erbjuda trygga genomgångsboenden för etablerade och nyanlända stockholmare som av sociala eller ekonomiska skäl har hamnat utanför den ordinarie bostadsmarknaden
⁹https://www.lansstyrelsen.se/download/18.26f506e0167c605d5693cf5e/1551096020979/metoder_kring_arbetet_med_oppna_drogsener_stockholm.pdf

Den nätverkskriminella konfliktnivån i Stockholmsregionen är hög med ett extremt våldsbejakande beteende som följd. Unga personer på Södermalm har rekryterats till den nätverkskriminella miljön. Nationellt är det tydligt att rekryteringen går allt längre ner i åldrarna samt sker snabbt och utan att de unga har haft en anknytning till den kriminaliteten sedan innan.

Geografiskt ansvarsområde

Lokalpolisområde Södermalms ansvarsområde är detsamma som stadsdelsförvaltningens geografiska område.

Lokalpolisområdet gränsar till andra områden som påverkar vårt lokala område genom bland annat fotbollsmatcher eller konserter där besökare antingen passerar vårt område eller väljer att nyttja nöjeslivet.

I stadsdelsområdet finns den centrala statsledningen med Riksdag, Kungliga slottet och departement liksom välkända platser för demonstrationer och evenemang. I anslutning till Medborgarplatsen, på centrala Södermalm, ligger landets största moské, den katolska domkyrkan och Stockholms ortodoxa synagoga. Religiösa sammankomster från många olika samfund äger rum inom det geografiska området. Det finns flera stora trafikknutpunkter och områden med rikt nöjesliv i stadsdelsområdet. De här verksamheterna, platserna och objekten kan komma att utsättas för regelrätta terrorangrepp eller störningar med stor samhällspåverkan.

Lokalpolisområde Södermalm och Södermalms stadsdelsförvaltning genomför förebyggande och förhindrande åtgärder för att minska risken för allvarliga händelser. Arbetet bedrivs såväl lokalt som stadsövergripande.

Prioriterade samverkansområden

I den övergripande samverkansöverenskommelsen finns sedan 2023 fem reviderade stadsövergripande prioriterade utmaningar utpekade där samverkan är särskilt påkallad på såväl lokal som central nivå. Med utgångspunkt i den lokala lägesbilden prioriteras efter en gemensam analys inom vilka områden gemensamma åtgärder ska ske. För respektive samverkansområde tas hänsyn till den tillgängliga lokala resursen samt vilka av stadens övergripande verksamheter och polisens regionala verksamheter som kan tas i anspråk.

Beskrivning av brottslighet och trygghet för respektive prioriterat samverkansområde

De fem prioriterade samverkansområdena i överenskommelsen är:

- Unga i riskzon för destruktivt beteende
- Otrygga och brottsutsatta platser
- Systemhotande brottslighet
- Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer
- Kriminella miljöer och livsstilar.

Varje område inleds med en gemensam beskrivning från samverkansöverenskommelsen av det prioriterade området och om det finns behov av särskilda åtgärder eller ej samt motivering till det.

Södermalm har valt upplägget att inleda med dessa gemensamma beskrivningar inför varje prioriterat område där brottslighet och trygghet beskrivs för det gemensamma geografiska området. Där det finns att tillgå och är tillrådligt inleds området med visualiserade händelser och brott på karta¹⁰. Data med eller utan brott på karta utgör från 2023 baslinjen i den lokala lägesbilden och 2024 är första uppföljningen. I och med att varje prioriterat samverkansområde får sin egen samlade lägesbild blir det också ett lättillgängligt underlag för respektive arbetsgrupp som har i uppdrag att ta fram åtgärdsplaner med mål och uppföljning men även i linjearbetet. De nya samverkansområdena är breda och relativt omfattande och därför bedömdes redan i framtagandet av lägesbilden att ett område kan ha åtgärder både genom en arbetsgrupp och i det egna linjearbetet.

Unga i riskzon för destruktivt beteende

Beskrivning av området:

För att förebygga eller komma tillrätta med kriminalitet, missbruk, psykisk ohälsa, våldsbejakande extremism och andra destruktiva beteenden hos barn och unga krävs ett systematiskt och långsiktigt förebyggande arbete. Viktiga skyddsfaktorer är trygga uppväxtförhållanden, välfungerande skolgång och meningsfull fritid. Arbetet för att stärka dessa skyddsfaktorer kring barn och unga behöver prioriteras. Samverkan runt barn och unga som begår brott eller riskerar att begå brott är avgörande och kan ske såväl på grupp- som individnivå. Tidiga insatser är ofta effektiva för både individ och samhälle.

---

¹⁰ Underlaget kommer från Status polisens analys och beslutstöds IT-program och Hobit 2.

- Pågår/finns behov av särskilda åtgärder inom området. Beskrivs under rubriken ”Kommentar” nedan. Inkluderas i åtgärdsplan.
- Arbete sker i linjeverksamhet. Beskrivs under rubriken ”Kommentar” nedan.

Kommentar:

Lägesbilden är i princip den samma som föregående år och behovet av gemensam arbetsgrupp kvarstår. Unga med olika funktionsnedsättningar inklusive NPF uppmärksammas av så väl media som trygghetsmätningar och var fokus på stadens Trygghetskonferens under hösten 2024. Målgruppen finns självklart även bland unga på Södermalm och har uppmärksammats tidigare inom bland annat våldsbejakande extremism. Kunskapen om målgruppens omfattning och vad som specifikt kännetecknar de unga på Södermalm är ett utvecklingsområde där även arbetet med BoB, Barn i organiserad brottslighet och samverkan med Regionen är centrala.

Även behovet av insatser i form av SIG, sociala insatsgrupper, kan komma att behöva utforskas igen och kopplingar till nätverkskriminella. Socialsekreterare hos polisen är numer en etablerad och mycket framgångsrik samverkansform.

Socialtjänstens öppenvård erbjuder, utan bistånd, inom föräldrastödet ”På rätt väg”¹¹ vid oro för kriminalitet. Som biståndsbedömd insats kan ”Riktat behandlingsteam”¹² för vårdnadshavare erbjudas.

Det finns fortfarande ett behov av att såväl förstärka som tydliggöra det gemensamma uppdraget i samverkansöverenskommelsen när det gäller de barn och unga som riskerar att utsätta andra för brott eller att själva utsättas för brott. De som utsätts för brott kan få hjälp från stadens gemensamma ”Stödcentrum för unga brottsutsatta och vittnen”. Det handlar även utsatthet i de ungas egna relationer. Att våga vittna är tyvärr inte självklart och något som vi såväl i samverkan som enskilt behöver arbeta med.

Det preventiva arbetet och insatser på olika nivåer är grundläggande. I och med att nya socialtjänstlagen träder i kraft 1 juli 2025 kommer ökade möjligheter att erbjuda ett urval insatser i det som kallas första linjen, utan biståndsbedömning. Det kommer att tillgängliggöra kontakten med socialtjänsten jämfört med tidigare och kanske även öka

---

¹¹ Ett individuellt och manualbaserat föräldraskapsstöd riktat till föräldrar till barn 9-15 år med riskbeteende för kriminalitet.

¹² En insats framtagna internt på förvaltningen.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Södermalm:
Södermalms stadsdelsförvaltning:
Utbildningsförvaltningen:
Trafikkontoret

A625.829/2024
SÖD 2024/1109
UTBF 2024/6193
T2024-03074

motivation att själv ta kontakt vid behov av stöd. Genom lagändringen finns en förhoppning om att tidigare, i så väl ålder som problematik, nå fler barn och unga inom olika riskgrupper.

Beskrivning av brottslighet och trygghet

Figur 1. Barn under 18 år på Södermalm 2023 misstänkta för narkotikabrott uppdelat på brottsplats¹³.

Uppgifter från STATUS.

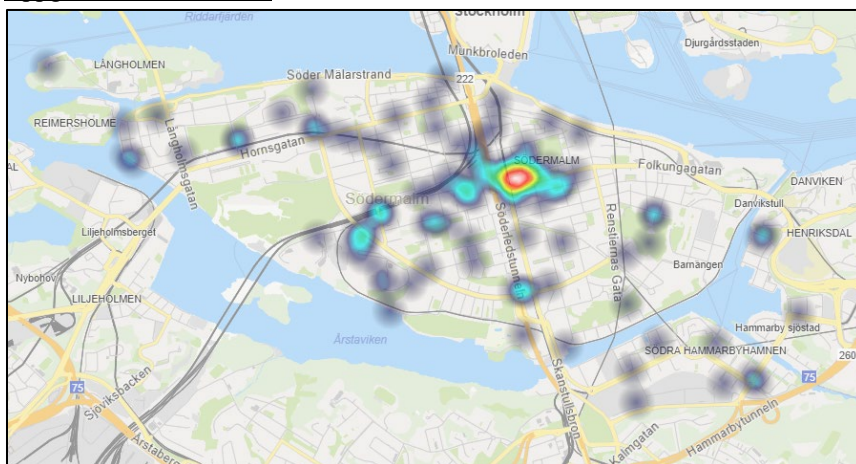
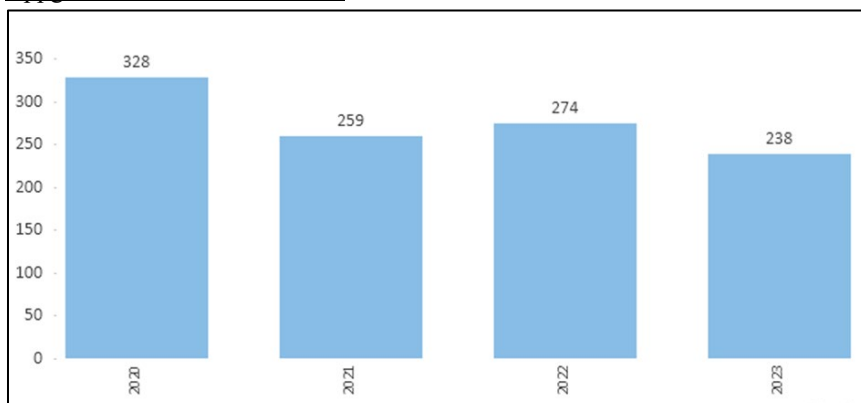

Diagram 1. Barn under 18 år på Södermalm misstänkta för narkotikabrott 2020-2023.

Uppgifter från STATUS. Antal.

Antalet barn och unga under 18 år som blivit misstänkta för narkotikabrott har minskat något, i och med att det är ett så kallat upptäcktsbrott. Det handlar framför allt om hur polisen lägger upp och kan prioritera sitt arbete.

¹³ Överlåtelse av narkotika eller vårdslöshet med narkotika, innehav av narkotika och bruk av narkotika

Diarienummer:

12 av 43

Lokalpolisområde Södermalm:

A625.829/2024

Södermalms stadsdelsförvaltning:

SÖD 2024/1109

Utbildningsförvaltningen:

UTBF 2024/6193

Trafikkontoret

T2024-03074

Det finns underrättelser och även några förundersökningar som visar att ungdomar under 18 år hanterar större mängder narkotika i syfte att sälja eller distribuera.

Figur 2. Barn under 18 år på Södermalm 2023 misstänkta för våldsbrott uppdelat på brottsplats. Uppgifter från STATUS.

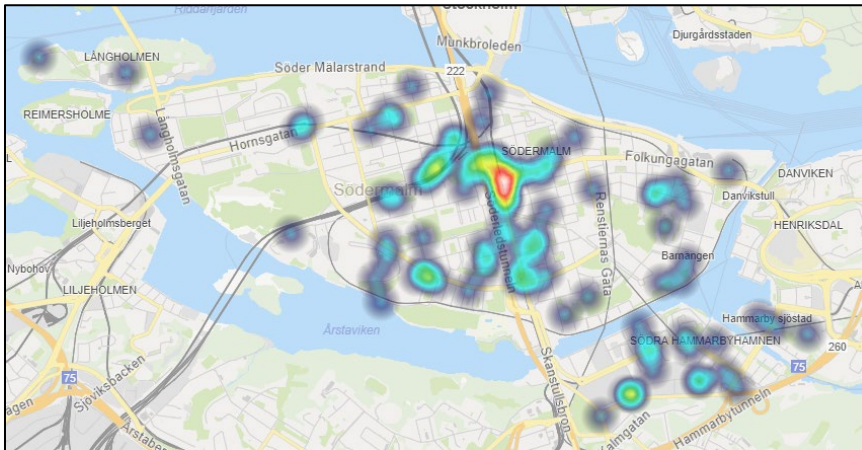
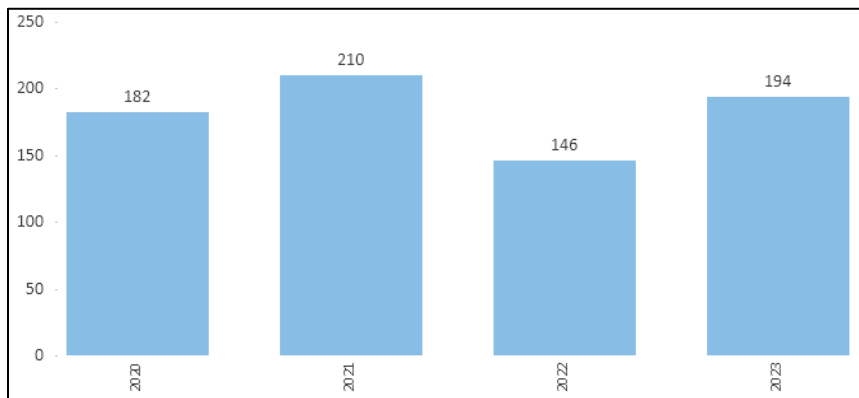

Diagram 2. Barn under 18 år på Södermalm misstänkta för våldsbrott 2020-2023. Uppgifter från STATUS. Antal.

Ett annat vanligt brott som barn under 18 år misstänktes för var olika våldsbrott och har återigen ökat. De brott som de unga främst misstänktes för var misshandel och olaga hot. Brottsmisstanke om bland annat rån, våldtäkt och olaga tvång förekom i mindre omfattning.

Stockholmsenkäten

I skolundersökningen Stockholmsenkäten svarar elever i åk 9 och år 2 på gymnasiet på frågor om bland annat utsatthet i form av misshandel, hot, rån samt

Diarienummer:

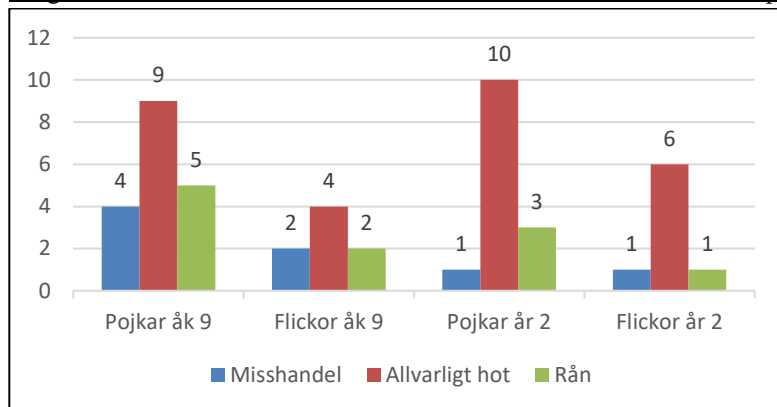
Lokalpolisområde Södermalm:
Södermalms stadsdelsförvaltning:
Utbildningsförvaltningen:
Trafikkontoret

A625.829/2024
SÖD 2024/1109
UTBF 2024/6193
T2024-03074

13 av 43

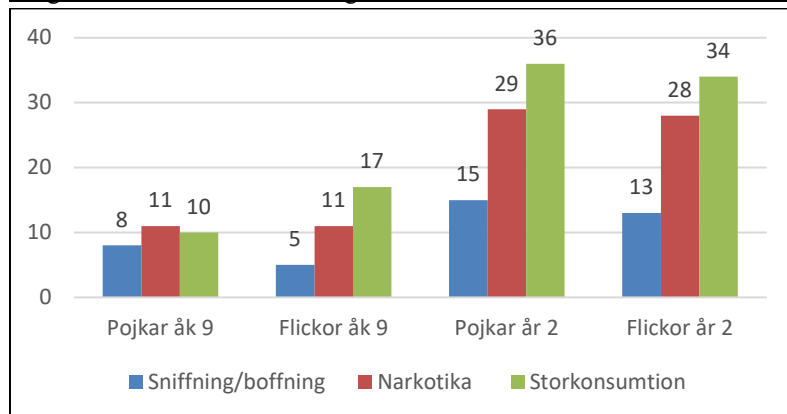
användning av narkotika, alkohol och så kallad sniffning/boffning¹⁴. Även trygghetsfrågor ingår. Frågorna som ställs baseras på de senaste tolv månaderna.

Diagram 3. Utsatthet för brott. Källa: Stockholmsenkäten 2024. Andel procent

Ungdomars egen rapportering om utsatthet visar på samma låga nivå som 2022 särskilt för misshandel. Utsatthet för rån har ökat något. Det innebär att södermalmspojkar i åk 9 rapporterar utsatthet på en något högre nivå tillsammans med Bromma och Skärholmen. Bland pojkar i åk 9 var det fortfarande något högre andel som blivit utsatta för hot jämfört med stadens snitt.

Diagram 4. Användande av droger. Källa: Stockholmsenkäten 2024. Andel procent

Ungdomarnas rapportering om att någon gång ha använt droger har återigen minskat både bland pojkar och flickor, såväl i grundskolan som på gymnasiet. Särskilt stor var minskningen för flickor i år 2 på gymnasiet gällande narkotika. I åk 9 var det som tidigare undersökningar en lägre andel unga som uppgett att de någon gång hade använt narkotika. Trots att de ungas rapportering av att ha använt narkotika minskar ligger de

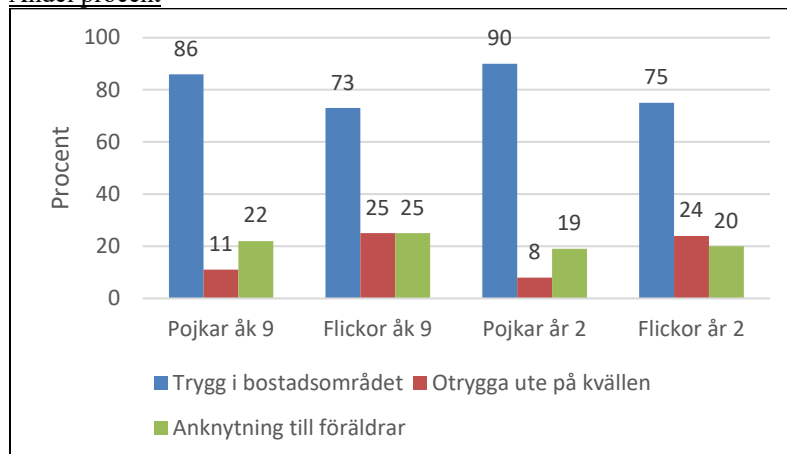
¹⁴ Det är här både användning av lustgas och drivgas ingår.

unga på Södermalm fortfarande på en stadig hög nivå jämfört unga i med andra stadsdelsområden. Det som har ökat framför allt bland de yngre sedan 2022 på Södermalm är inom sniffning/ boffning är användandet av drivgas, inte användandet lustgas som istället har minskat¹⁵. Södermalm sticker inte ut här i jämförelse med de andra stadsdelsområdena i undersökningen för 2024. I Norra Innerstaden återfanns den högsta andelen pojkar i år 2 som svarade att de någon gång har sniffat/boffat (24 %) tätt följda av flickorna (22 %). Rapporteringen bland unga på Södermalm ligger på samma nivå som stadens snitt. Eftersom möjligheten att jämföra är begränsad så kan bara konstateras att sniffning/boffning sker i de olika åldersgrupperna och att det är svårt att definiera exakt hur utbrett och hur svår problematiken är kring brukandet. Från polisens sida har det tidigare noterats försäljning som skett genom individer som haft kopplingar till nätverkskriminalitet. Numera säljs lustgas i bland annat i tobaksbutiker och genom beställningar på nätet. Alkohol-konsumtionen har ökat bland de yngre flickorna och de äldre pojkarna när det handlar om så kallad storkonsumtion¹⁶.

Diagram 5. Trygghet och anknytning till föräldrar. Källa: Stockholmsenkäten 2024.

Andel procent

De ungas upplevda trygghet i sitt bostadsområde ökar. Särskilt bland de yngre flickorna har det skett en rejäl ökning. Upplevelsen av trygghet gäller såväl elever i åk 9 som gymnasister i år 2 och för både pojkar och flickor. När frågan ställdes i förhållande till om de unga kände sig otrygga om de går ut ensamma sent en kväll i bostadsområdet rapporterade flickorna en högre upplevelse av otrygghet än vad pojkar gjorde. Likaså de

¹⁵ Lustgas fanns med som svarsalternativ för första gången i undersökningen 2022.

¹⁶ En storkonsument är en person som konsumerar, minst en gång i månaden alkohol motsvarande 18 cl sprit (en halv s.k. kvarting) eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor starkcider/läsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl.

Diarienummer:

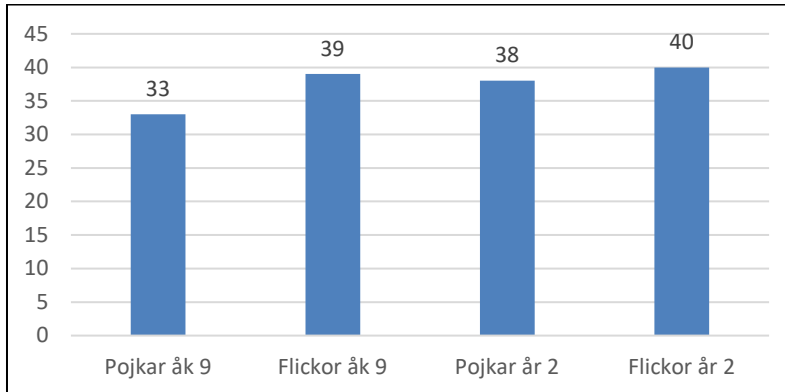
Lokalpolisområde Södermalm:
Södermalms stadsdelsförvaltning:
Utbildningsförvaltningen:
Trafikkontoret

A625.829/2024
SÖD 2024/1109
UTBF 2024/6193
T2024-03074

15 av 43

ungas anknytning¹⁷ till sina föräldrar kan påverka deras upplevelse av trygghet. De yngre rapporterar en högre grad av anknytning än de äldre. I praktiken innebär det och att flickorna upplever en högre grad av anknytning än pojkarna, oberoende ålder.

Diagram 6. Ordningsproblem i området. Källa: Stockholmsenkäten 2024. Index 1-100¹⁸.

Ungdomarnas upplevelse av ordningsproblem i sitt bostadsområde var den samma för gymnasiepojkarna med index 38 på en skala 0-100. I indexet ingår frågor bl.a. om narkotikaförsäljning och berusade personer. Gymnasieflickorna rapporterade en minskning av upplevda ordningsproblem i bostadsområdet Även bland elever i åk 9 har upplevelserna av ordningsproblem minskat.

För särskilt de barn och unga som har rekryterats eller riskerar att rekryteras till den nätverkskriminella miljön är det viktigt att samverkande parter har rutiner och kunskap om vem som gör vad när någon vill hoppa av från den kriminella miljön. Staden och polisen samarbetar för att hjälpa personer som vill lämna en kriminell livsstil. Målet är att personen ska leva ett självständigt och tryggt liv i framtiden. En gemensam rutin finns på stadens intranät¹⁹ som på Södermalm har kompletterats med lokala uppgifter.

Stöd till brottsutsatta och vittnen

Unga i staden som har blivit utsatta för brott kan vända sig till ”Stödcentrum för unga brottsutsatta och vittnen”²⁰. Oberoende om den unge väljer att vittna eller ej finns stöd

¹⁷ Index för låg anknytning till föräldrar är baserat på ”Om du har ett personligt problem kan du be dina föräldrar/vårdnadshavare om hjälp?”, ”Jag bryr mig om vad mina föräldrar/vårdnadshavare säger” och ”Mina föräldrar/vårdnadshavare är en förebild för mig”.

¹⁸ Indexvärdet går mellan 0-100, där 100 avser högsta grad av ordningsproblem. Indexet baseras på följande påståenden: ”Vandalism är vanligt i bostadsområdet”; ”Det finns personer som säljer narkotika i bostadsområdet”; ”På vardagskvällar finns det många berusade utomhus i bostadsområdet”; ”Det är ovanligt med våldsbrott i det här bostadsområdet”.

¹⁹ [Avhopparverksamhet \(stockholm.se\)](https://www.stockholm.se/avhopparverksamhet)

²⁰ [Ungdomar och brott - Stockholms stad \(socialtstod.stockholm\)](https://www.stockholm.se/ungdomar-och-brott)

för de som är 10-21 år. Händelsen behöver inte vara polisanmäld. Även vittnen till brott och anhöriga kan få stöd. Många unga och utsatta på Södermalm har sökt stöd och antalet har ökat från 2020 då 44 unga fick stöd till 2021 då 59 fick det men har sedan minskat till antalet. För 2022 till 33 och för 2023 ytterligare minskning till 26. Det finns en tendens till att antalet unga som söker stöd ökar igen då 24 unga varit aktuella på Stödcentrum under 2024 fram till 30 september.

Socialtjänstrapporten

Stadens socialtjänstrapport för 2023 sammanfattas med att under året ökade antalet anmälningar om oro för barn och unga till stadens socialtjänst med närmare tio procent jämfört med föregående år²¹. Sedan september 2023 har Stockholms stad infört möjligheten att göra en digital anmälan vid oro för barn. Digital orosanmälan kan göras både som tjänsteperson och som privatperson. Om möjligheten att göra en digital orosanmälan bidragit till ökningen av antal orosanmälningar i Stockholm stad är ännu för tidigt att analysera.

Under 2023 inkom totalt 39 886 anmälningar för barn och unga i åldrarna 0-20 år till Stockholms stad. För Södermalms del var orosanmälningarna totalt 2 943 vilket är en liten ökning från året innan. Nivån på Södermalm är ungefär densamma som i Bromma och nya stadsdelsområdet Norra Innerstaden (som är en sammanslagning av Norrmalm och Östermalms stadsdelsområden). Dock skiljer sig antalet barn och unga 0-20 år något²². Pojkar utgör en något större andel än flickor på Södermalm och så även jämfört med Bromma och Norra Innerstaden.

I socialtjänstrapporten finns uppgifter orosanmälningar 2023 om som har lett till utredning, uppdelat på stadsdelsnämnd. Uppgifterna är uppdelade på ”egna svårigheter hos barnet” och ”problematik hos föräldrar eller vårdnadshavare”. Bland svårigheter hos barnet som lett till utredning dominerade egna beteendeproblem (155) följt av alkohol/narkotika missbruk (112), psykisk ohälsa (111) samt skolsociala problem (108). Motsvarande antal anmälningar som lett till utredning utifrån problematik hos föräldrar eller vårdnadshavare uppdelat per stadsdelsnämnd och anmälningsorsak för 2023 var relationskonflikter inom familjen (268) följt av våld inom familjen (238) den klart överrepresenterade problematiken tillsammans med alkohol och drogmissbruk (211).

---

²¹ Statistiken i rapporten är hämtad från stadens verksamhetssystem Sociala system, Stockholm stads socialjour, Framtid Stockholm, Migrationsverket, Statistiska centralbyrån, Frivården samt Statens institutionsstyrelse

²² Bromma har färre (19 995) och Norra Innerstaden har något fler (26 582) jämfört med Södermalms 22 830.

Även för 2023 är föräldrarnas egen problematik betydligt vanligare när utredning inleds jämfört med barnets så kallade egna beteende.

Det finns inga uppgifter på förvaltningsnivå om vem som inkommit med orosanmälningarna. På stadsövergripande nivå var det 2023, som tidigare år, polisen som var den vanligaste uppgiftslämnare följt av hälso- och sjukvård samt skola. Orosanmälningar från socialtjänst och privatpersoner kommer därefter. Minst orosanmälningar kom från förskola, BMM/BVC och Migrationsverket²³. Den vanligaste placeringen av barn på Södermalm var 2023 i jourhem (39), följt av familjehem (37) stödboende (17). Det är en förändring från 2022 då de två vanligaste placeringsformerna var tvärtom – flest familjehem följt av jourhem och HVB, hem för vård och boende. Ett mindre antal barn var placerade i stödboende (17), HVB (13) eller i behandlingsfamilj (10). Färre än fyra barn var under 2023 placerat på § 12-hem eller så kallat SiS-hem²⁴.

Trygghetsundersökningar

Ungdomar ingår även till viss del också i de olika trygghetsmätningarna. De unga utgör dock en mycket liten del och i två av undersökningarna finns unga från 16 år med och i förvaltningens egen undersökning är det unga från 18 år som tillfrågas.

Diskussion med feriearbetande ungdomar om trygghet²⁵

Under sommaren 2024 hade några ungdomar sitt feriearbete förlagt till förvaltningens administration där de bland annat utförde olika uppdrag inom trygghet- och säkerhetsarbete och kopplingar till trygghetsmätningarna. När de hade tagit del av resultat, både kvantitativa och kvalitativ genomfördes ett öppet samtal och diskussion om deras syn på och upplevelse av ungdomar och trygghet. Platser på Södermalm som ungdomarna kände sig trygga på kännetecknas av att det är platser med många människor, de egna välkända kvarteren, stora gator med mycket folk och i tunnelbanan av samma anledning. Även platser där polisen brukar vara som till exempel Medborgarplatsen upplevs som trygga. De ungas förklaring till att sådana platser upplevs som trygga är att det är många människor som rör sig och då upplevs risken för att utsättas för brott minska.

---

²³ Orosanmälningarna från Migrationsverket har stadigt minskat från 2015 då de stod för en stor andel

²⁴ Yttrande och LUL § 31 är också möjliga och användbara underlag för arbetsgruppen men tas inte upp i lägesbilden.

²⁵ De var ungdomar som nyss slutat åk 9 och de som gått ett eller två år på gymnasiet samt var boende på Södermalm.

Det som får de unga att känna sig otrygga när de är utomhus i stadsdelsområdet är om det är tomt och mörkt, att få personer är ute. Det kan också bero på vilka personer som de möter. Till exempel är det skillnad att möta en pensionär som är ute med hunden jämfört med att möta en yngre man. Det finns vissa platser som ungdomarna undviker som gränden vid Maria Prästgårdsgata, Tjärhovsgatan vid Björns trädgård, parken vid Eriksdalsbadet och vägen ned till badet. Även Södra station kvällstid är en plats som de undviker liksom parker generellt. Dessa platser undviks då de upplevs som platser där det finns många människor som missbrukar alkohol och/eller narkotika. Det upplevs obehagligt även om dessa personer inte stör dem eller gör något mot dem. Vid Södra station kan det ofta samlas gäng och de ungas uppfattning är att där är brottsligheten hög. Parker undviks då de är både mörka och tomma på människor samt att övervakningen upplevs som mindre där.

Ungdomarna kom även med förslag till åtgärder vilket tas med till arbetsgruppernas arbete med åtgärdsplaner för 2025. Detsamma gäller deras förslag hur staden bäst ska nå ut till ungdomar med till exempel trygghetsundersökningar.

Otrygga och brottsutsatta platser

Beskrivning av området:

Platser som uppvisar problematik med exempelvis öppen narkotikahandel, ordningsstörningar, olovliga bosättningar, skadegörelse och omfattande nedskräpning kräver i hög grad gemensamma insatser från flera samhällsaktörer för att problemen ska kunna åtgärdas. Om ett område har platser med hög brottslighet och otrygghet kan det leda till en negativ spiral då invånare och besökare undviker platsen. Otrygga och brottsutsatta platser löper risk att förlora service och näringsliv samt att kriminell närvaro skapar en arena för nyrekrytering. Det finns även risk att både förtroendet för samhället och den kollektiva förmågan minskar.

Pågår/finns behov av särskilda åtgärder inom området. Beskrivs under rubriken ”Kommentar” nedan. Inkluderas i åtgärdsplan.

Arbete sker i linjeverksamhet. Beskrivs under rubriken ”Kommentar” nedan.

Kommentar:

Utifrån trygghetsundersökningarna är det tydligt att västra, men framför allt centrala Södermalm, kräver särskilda insatser. Det gäller såväl närvaro av kapabla väktare, såsom t.ex. stadens mobila ordningsvakter och uppsökare, som aktivering bl.a. genom ”Sommar i Tanto” och ”Sommar på Medis”.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Södermalm:
Södermalms stadsdelsförvaltning:
Utbildningsförvaltningen:
Trafikkontoret

A625.829/2024
SÖD 2024/1109
UTBF 2024/6193
T2024-03074

19 av 43

Utifrån vad lägesbilden visar kommer en kursändring att göras där ett antal begränsade områden kommer att ingå i åtgärdsplan för 2025. Utöver det kommer ett löpande arbete att ske på platser, där mer tillfällig otrygghet uppmärksammas. Ett aktivt och offensivt arbete, i syfte att förbättra tryggheten på de platser som upplevs som otrygga skapar ofta omflyttningar av problematik. Detta innebär att problemen så att säga flyttar på sig och att det kan uppstå nya platser för otrygghet. Det är därför viktigt att det finns en flexibilitet och följsamhet kopplat till problemen. Utmaningar med personer som har missbruksrelaterad problematik men som inte är boende på Södermalm har ökat i omfattning. Samverkan krävs här även med andra parter för att kunna länka dessa personer vidare till såväl behandling som att motivera dem till att ta emot den.

Det intensiva arbete som har genomförts på västra Södermalm, där både trygghetsinvesteringar, uppsökande arbete och platsaktivering genomförts har visat sig framgångsrikt. Samtidigt har polisen lagt stora resurser på repressivt och förebyggande polisarbete. Den upplevda tryggheten har ökat och även brottsstatistiken visar på positiva resultat. Samtidigt har det skett en förflyttning av aktuell problematik mot de centrala delarna av Södermalm.

Vidare så innebär ombyggnationen av Söderhallarna, som kommer att pågå ytterligare ett par år, att det kommer att krävas ytterligare ansträngning för att skapa aktivering och närvaro, både på Medborgarplatsen, men även i Fatbursparken. Framför allt Fatbursparken har i trygghetsmätningar²⁶ visat på en försämring kopplad till upplevd otrygghet. Den fördjupande samverkan i och med att ett samverkansavtal ingicks mellan stadsdelsförvaltningen, Trafikkontoret, Fastighetskontoret och berörda fastighetsägare²⁷ i området kring Medborgarplatsen, kommer att fortsätta och fördjupas ytterligare. Det finns en samsyn hos de samverkansaktörer som ingår i ”Effektiv samverkan Medborgarplatsen”, gällande det aktiveringsarbete som sker på platsen.

Enligt tidsplanen kommer delar av Slussen att färdigställas under 2025. Det är bland annat den nya bussterminalen, Södermalms torg, samt en galleria som med dygnet-runt-öppen genomgång som sammanbinder nya Vattentorget med bussterminalen. Efter färdigställande beräknas 400 000 resenärer per dag, åka till eller via Slussen, sett till alla trafikslag. Vid Slussen och i dess anslutning har flertalet större företag, i nöjeslivsbranschen, etablerat och andra kommer att tillkomma. Detta gör att Slussen kommer att

---

²⁶ Såväl stadsdelens egen trygghetsundersökning, som polisens undersökning visar att man upplever en högre otrygghet i detta område, jämfört med andra områden.

²⁷ Stam Arton Korvfabriken AB som förvaltar AMF, Vasakronan AB och Atrium Ljungberg AB

bli en knutpunkt för nöjesliv och resande under en stor del av dygnet. Detta kommer sannolikt att skapa behov av samverkan och insatser.

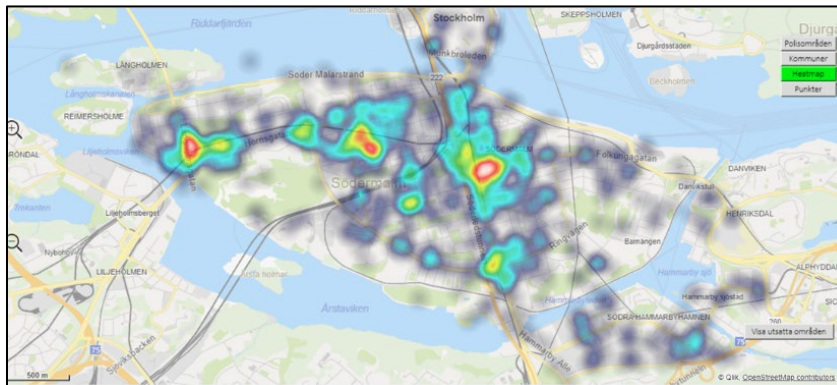
Beskrivning av brottsligheten

Södermalms stadsdelsområde har en så kallad ”arena-problematik”. Det kommer ett stort antal ungdomar till Södermalm varje dag för att gå i skolan, särskilt gymnasister. Det är också många inresande som har sina arbetsplatser på Södermalm. Restaurang- och nattlivet är omfattande, vilket attraherar många som besöker stadsdelsområdet under såväl kväll som natt. Även en stor del av Region Stockholms vård för personer med missbruksrelaterad problematik, inom Beroendecentrum, är förlagd till Södermalm. Detta har även fått till följd att många frivilligorganisationer, som syftar till att hjälpa socialt utsatta, har etablerat sig i stadsdelsområdet.

I Stockholm finns ett femtiotal öppna drogsener och på Södermalm finns det för närvarande tre. De öppna drogsenerna på Södermalm präglas av en högre grad av otrygghet, samtidigt som brottsutsattheten är något förhöjd jämfört med andra platser. Hantering av narkotika pågår under en stor del av dygnets timmar. För att läsa mer om öppna drogsener se Länsstyrelsens hemsida²⁸.

Uppgifter från polisen

Figur 3. Vuxna på Södermalm 2023 misstänkta för brott mot narkotikastrafflagen, uppdelat på brottsplats. Uppgifter från STATUS.

På kartan visas hur antalet narkotikabrott fördelade sig 2023 inom stadsdelsområdet. Narkotikabrott är ett upptäcktsbrott och därför visar på förekommande narkotikabrottslighet, men framförallt visar det på var polisen har lagt resurser. Det kan självfallet även förekomma narkotikabrottslighet på andra geografiska platser inom stadsdelsområdet.

²⁸ [Öppna drogsener \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se).

Diarienummer:

Lokalpolisområde Södermalm:

Södermalms stadsdelsförvaltning:

Utbildningsförvaltningen:

Trafikkontoret

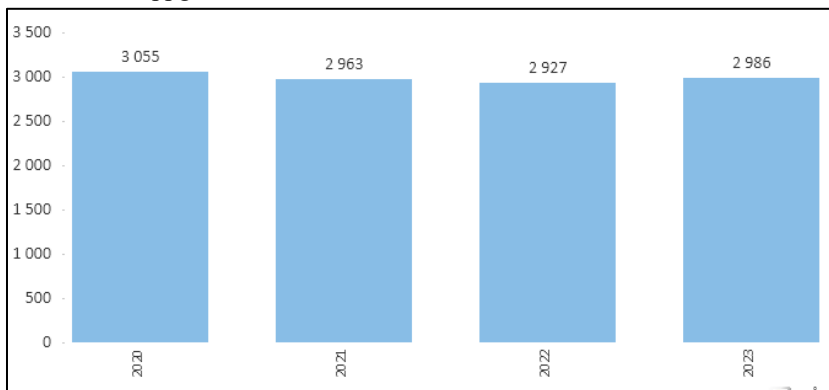
A625.829/2024

SÖD 2024/1109

UTBF 2024/6193

T2024-03074

Diagram 7. Vuxna på Södermalm misstänkta för brott mot narkotikastrafflagen, uppdelat på brottsplats 2020-2023. Uppgifter från STATUS. Antal.

Narkotikabrottsligheten visar på en stadigt hög och jämn fördelning den senaste fyraårsperioden. Under 2023 handlade det framför allt om innehav följt av eget bruk och överlåtelse av narkotika. I någon mindre utsträckning förekom även så kallat grovt innehav, grovt bruk och framställning av narkotika.

På kartan nedan visas hur våldsbrotten fördelade sig 2023 och hur de tydligt var mest frekventa runt centrala Södermalm och utmed Götgatan sam runt västra Södermalm med fokus på Hornstull.

Figur 4. Misstanke om våldsbrott, alla åldrar, uppdelat på brottsplats. Södermalm 2023. Uppgifter från STATUS.

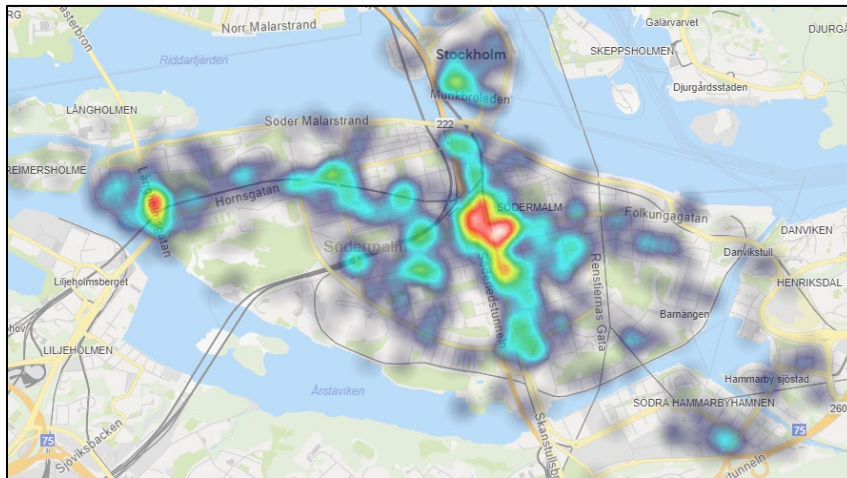
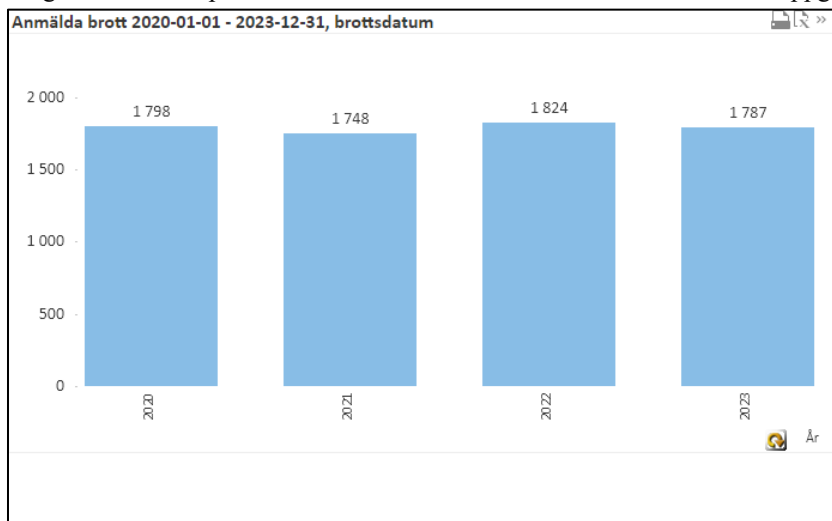

Diagram 8. Vuxna på Södermalm misstänkta för våldsbrott 2020-2023. Uppgifter från STATUS. Antal.

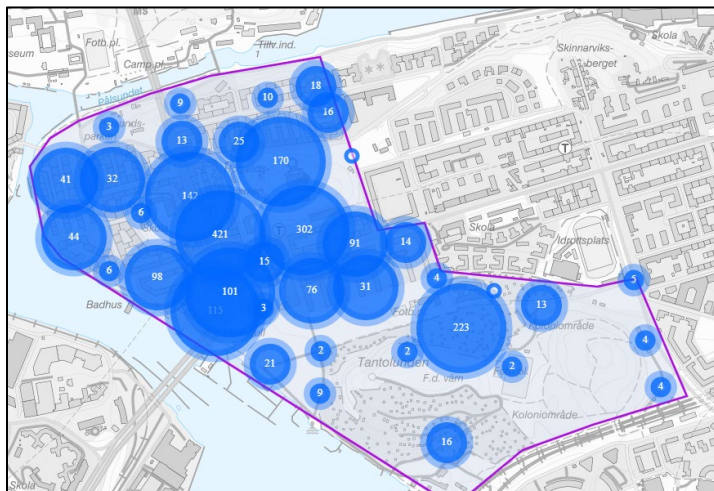

Det har över tid konstant anmälts i runda tal 1 800 våldsbrott inom stadsdelsområdet under så väl 2023 som åren innan vilket inkluderar barn, unga som vuxna. Det vanligaste brottet var misshandel som utgjorde närmare hälften av alla våldsbrott. Andra vanliga brott var olaga hot, hot och våld mot tjänsteman.

Ingripande av polis som dokumenteras i så kallade händelserapporter kan också illustreras på karta. Nedan visas hur polisens ingripanden fördelar sig gällande vuxna

under 2023 på utsatta och otrygga platser som polisen kallas och rycker ut till, ofta efter påringning från medborgarna.

Figur 5. Händelserapporter om vuxna, initial kodning, angiven plats för ingripande. Västra Södermalm²⁹ 2023. Källa: Polisens händelserapport

Händelserapporterna för 2023 är något färre än 2022. En minskning från totalt 2 345 ingripande av polis till 2 109. Precis som föregående år handlar det främst om ingripande för kontroll av fordon/person följt av fylleri och narkotika. Ingripande med anledning av bråk, misshandel, omhändertagen person förekom också. Mindre vanliga ingripande var av med anledning psykisk ohälsa, efterlysa personer, personer med samt våld/hot mot tjänsteman.

Figur 6. Händelserapporter om vuxna, initial kodning, angiven plats för ingripande. Centrala Södermalm³⁰ 2023. Källa: Polisens händelserapport

²⁹ Tantolunden, Hornstull och Pålsundsparken

³⁰ Folkungagatan, Björns trädgård, Medborgarplatsen och Fatbursparken

Diarienummer:

Lokalpolisområde Södermalm:

Södermalms stadsdelsförvaltning:

Utbildningsförvaltningen:

Trafikkontoret

A625.829/2024

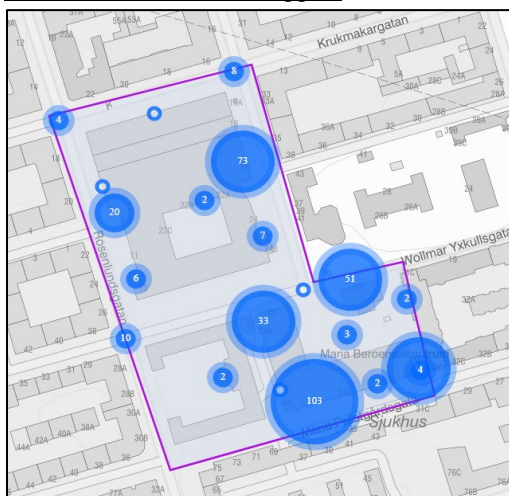
SÖD 2024/1109

UTBF 2024/6193

T2024-03074

Händelserapporterna för 2023 är något färre än 2022. En minskning från totalt 1 778 ingripande av polis till 1 177. Precis som föregående år handlar det främst om ingripande för kontroll av fordon/person följt av fylleri och även bråk, misshandel samt narkotika. Ingripande med anledning av och omhändertagen person förekom också. Mindre vanliga ingripande var våld/hot mot tjänsteman, efterlysta personer samt personer med psykisk ohälsa. Polisens kontroll av person/fordon, bråk, misshandel, och narkotika har ökat jämfört med 2022.

Figur 7. Händelserapporter om vuxna, initial kodning, angiven plats för ingripande. Mariakvarteren 2023.
Källa: Polisens händelserapport

Även i Mariakvarteren, som är det minsta geografiska området för underlag med händelserapporter, är de 2023 är något färre än 2022. En minskning från totalt 420 ingripande av polis till 373. Samma mönster följer även här då majoriteten av ingripande handlade om kontroll av fordon/person följt av fylleri och narkotika. Ingripande med anledning av bråk, misshandel och efterlyst person förekom också. Mindre vanliga ingripande var av omhändertagna personer och personer med psykisk ohälsa. Ingen händelserapport om våld/hot mot tjänsteman finns noterad här. Polisens kontroll av person/fordon och narkotika har ökat jämfört med 2022 medan att det är en

Diarienummer:

25 av 43

Lokalpolisområde Södermalm:
Södermalms stadsdelsförvaltning:
Utbildningsförvaltningen:
Trafikkontoret

A625.829/2024
SÖD 2024/1109
UTBF 2024/6193
T2024-03074

regjäl minskning när det handlar om ingripande när det handlar om fylleri. Dessa händelserapporter är, som det beskrivs ovan, när polisen kallas och rycker ut, ofta efter påringning från medborgarna.

Uppgifter från Trafikkontoret

Genom stadens app ”Tyck till” som kan användas av både medborgare och professionella inom eller utom stadens tjänst³¹ kan olika ordningsstörningar rapporteras.

Figur 8. Synpunkter på ordningsstörningar uppdelat på plats. Södermalm 2024³². Källa: Tyck till.

- = Alkoholförtäring där förbud råder
- = Narkotika/droganvändning
- = Person eller grupp som stör den allmänna ordningen.
- = Höga ljud/ hög och störande musik
- = Grupp som bråkar/stökar.

Data från Tyck till ger en ögonblicksbild av vad stockholmarna upplever i sin närmiljö och kan ligga till grund för att ge en lägesbild för hur den offentliga miljön upplevs

³¹ Det vill säga alla som laddar ned appen

³² Omfattar tiden 1 januari till 18 oktober 2024

Diarienummer:

Lokalpolisområde Södermalm:

Södermalms stadsdelsförvaltning:

Utbildningsförvaltningen:

Trafikkontoret

A625.829/2024

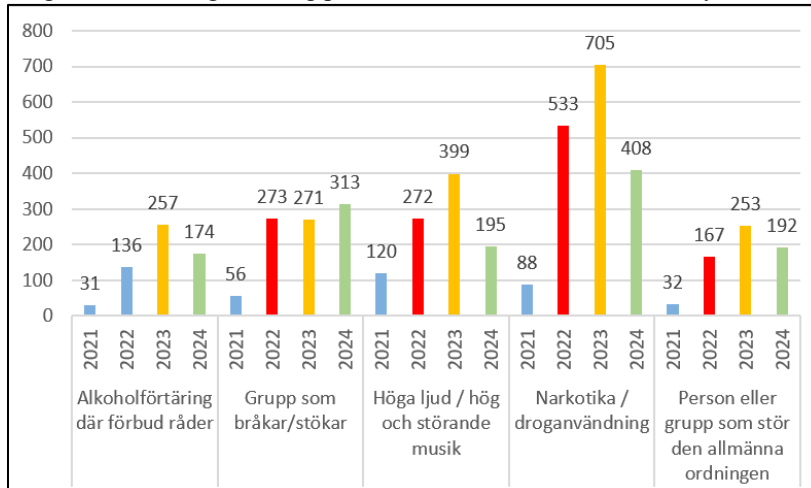
SÖD 2024/1109

UTBF 2024/6193

T2024-03074

inom ett visst geografiskt område. Den bedöms dock inte kunna svara för en helhetsbild då den bygger på anmälingsgrad bland användare, och är därmed inte fullt tillförlitlig.

Diagram 9. Ordningsstörning på Södermalm 2020-2024. Källa: Tyck till. Antal

Gällande ordningsstörningar är narkotika och droganvändning den vanligast förekommande anmälningssorsaken inom stadsdelsområdet, främst centrerade till Hornstull, Maria Prästgårdsgata/Högbergsgatan och Fatbursparken.

Sett till stadsdelsområdet i stort kommer flest anmälningar om ordningsstörningar in vid Tantolunden. Ärendena är relativt jämt fördelade under året, med en förhöjd anmälningssfrekvens under sommaren, vilket även har varit trenden under de tidigare fyra åren.

Uppgifter från mobila ordningsvakter

Under 2023 har de mobila ordningsvakterna genomfört 14 606 åtgärder jämfört med 37 000 året innan. Inom ramen för dessa åtgärder har de medverkat vid 10 000 tillfällen för att upprätthålla ordning genom upplysningar och uppmaningar. Motsvarande för 2022 var 28 000 tillfällen. Kommunfullmäktige beslutade 2022 om att det brottsförebyggande arbetet i högre grad skulle ske genom fältverksamhet och riktat mot det uppsökande arbetet, i stället för mobila ordningsvakter. Siffrorna i statistiken är ett direkt resultat av detta. Det betyder således inte att det är färre ordningsstörningar, utan mindre resurs. Även de mobila ordningsvakterna har sett konsekvenser av den satsning som skett på västra Södermalm och för dem är omflyttningen tydlig, vilket har lett till betydligt fler ingripanden på centrala Södermalm, och färre på västra Södermalm.

De platser som främst har varit aktuella för de mobila ordningsvakterna var Tanto, Medborgarplatsen, Fatbursparken, Björns trädgård, Romans park och Hornstulls handelsplats. Platserna är de samma men ordningen har skiftas något.

Beskrivning av tryggheten

Trygghetsundersökningar

Stockholms stad gör sedan 2020 tillsammans med polisregion Stockholm en årlig, något mindre omfattande trygghetsmätning. Den trygghetsmätning som staden genomfört i egen regi under många år genomförs vart tredje år, senast 2023, för resultat om målgruppen se lägesbild 2023³³. Undersökningarna som genomförts i polisregion Stockholm 2024 och i staden 2023 visar på ungefär samma resultat när det handlar om södermalmsbornas självrapporterade utsatthet för brott. Det handlade då om våld, hot och stöld där de rapporterat låg utsatthet som över tid visade på minskad eller samma nivå. Undantaget är bedrägerier som fortsätter öka generellt både inom staden, i regionen och nationellt.

När det handlar om upplevelsen av trygghet i polisregionens mätning för 2024 om hen går ut ensam en sent en kväll i området där hen bor – eller om hen väljer att inte gå ut alls – skiftar svaren mellan åtta och 13 procent. Dessa uppger att de är ”ganska eller mycket otrygga” när de går ut en kväll. De som bor på västra Södermalm upplever en högre grad av otrygghet där resultatet skiftar mellan 14 och 19 procent som svarar detsamma. Bland boende på centrala Södermalm är den upplevda otryggheten ännu högre då mellan 17 och 28 procent upplever sig otrygga om de går ut ensamma sent en kväll. Det finns således en väsentligt högre grad av otrygghet i dessa områden.

Upplevda problem³⁴ i området är enligt polisregionens mätning 2024 är nedskräpning, liksom skadegörelse och mörka områden även om andelen minskat något eller är konstant sedan förra undersökningen 2023. Problem som kvarstår och som särskilt kan kopplas till ”Otrygga och brottsutsatta platser” är upplevda problem med berusade personer som stör ordningen (46 %), narkotikamissbrukare på offentliga platser (44 %) samt narkotikahandel som sker öppet på gata eller torg (34 %). Samtliga av dessa problem ökade från undersökningen 2020 men har nu minskat något 2024. Detta är dock fortfarande vanligare som upplevda problem på Södermalm än såväl i stadens som i regionens snitt. I stadens undersökning från 2023 visar resultaten på samma trend men på en betydligt lägre nivå, men ändå högst eller bland de högsta i staden.

---

³³ [bilaga-07-reviderad-lagesbild-samverkansoverenskommelsepdf \(stockholm.se\)](#)

³⁴ De som svarat ”Ja i liten utsträckning” och ”Ja i stor utsträckning”

Det har också hänt att södermalmsborna på kvällstid har avstått från åka kollektivtrafik eller tåg därför att de känt sig otrygga eller rädda för att bli hotade, ofredade eller utsatta för våld. Andelarna har minskat i de senaste mätningarna från polisregionen och 2024 är det 15 procent som upplever otrygghet och oro för brott. Motsvarande andel för samtliga respondenter inom polisregion Stockholm var 21 procent. Den upplevda tryggheten kan också beskrivas generellt som hög och har också ökat enligt undersökningen 2024³⁵.

Förvaltningens egen trygghetsmätning

Södermalm inledde, med hjälp av Origo, en nollmätning 2023. Den är tänkt att komplettera befintliga trygghetsundersökningar, dels med möjligheten att ge öppna svar, men framför allt för att den ger svar runt specifika platser på Södermalm. Det finns även möjlighet att kunna följa utvecklingen för dessa avgränsade områden och på så sätt se om de insatser som genomförs får en positiv effekt eller inte. Undersökningen visar en, försiktigt, positiv utveckling för västra Södermalm, men det är fortfarande tydligt att de stora parkområdena är de platser där, framför allt kvällstid, upplevelsen av otrygghet är fortsatt stor.

Resultaten visar på en mer omfattande otrygghet i områden som Björns trädgård, Fatbursparken, Högalidsparken och Tanto/Drakenbergsparken. Det är platser som medborgarna, framför allt kvällstid, undviker på grund av otrygghet. För Björns trädgård och Fatbursparken har otryggheten ökat något sedan föregående år, samtidigt som den har förbättrats något för områdena på västra Södermalm, under samma period.

De områden där en stor andel av respondenterna uppger att de är ”ganska otrygga” eller ”mycket otrygga” är i områdena Tanto/Drakenbergsparken (73 %) jämfört med Högalidsparken (51 %) till Luma torg, i Hammarby sjöstad där 21 procent upplever sig otrygga. Parker är dock en utmaning överallt, men det som utmärker de prioriterade områdena på Södermalm är, förutom en större otrygghet kvällstid, att otryggheten är högre i parkområdena även dagtid. Detta märks inte minst i Fatbursparken och Björns trädgård.

Sammantaget är utvecklingen positiv, om än liten, på västra Södermalm enligt förvaltningens egen trygghetsmätning. Hammarby sjöstad är i stort oförändrat, på en bra nivå, men det kan antas en viss försämring i Luma, vilket skulle kunna förklaras av det

---

³⁵ De som svarat att de är ”ganska trygg” och ”mycket trygg” om de går ut ensamma sent en kväll i området där de bor

mord som skedde på platsen under sommaren 2023. Det som sticker ut på ett negativt sätt är just centrala Södermalm, framför allt kvällstid, där Björns trädgård och Fatbursparken lyfts fram som otrygga platser. Medborgarplatsen upplevs inte särskilt otrygg, varken dag eller kväll, men däremot som en tråkig och icke inbjudande plats, men inte på grund av otrygghet. Annars anges just missbruk, såväl alkoholmissbruk, som missbruk av narkotika, som den otrygghetsskapande faktorn, tillsammans med risken för att utsättas för brott. För parkerna anges även avsaknad av belysning som något som påverkar otryggheten.

Systemhotande brottslighet

Beskrivning av området:

Brottslighet riktad mot välfärdssystemen är systemhotande då både resursfördelning och myndighetsutövning påverkas. Välfärdsbrott innebär ett felaktigt utnyttjande av skattemedel, vilket riskerar att hota legitimiteten för både välfärden och det offentliga. Långsiktigt är välfärdsbrott ett hot mot demokratin och riskerar även att leda till att tillit och förtroende för samhällsinstitutioner undergrävs. Det kan handla om arbetslivs-kriminalitet eller otillåten påverkan, exempelvis mot enskilda personer eller desinformationskampanjer mot socialtjänsten, och även om bedrägerier mot utbetalande myndigheter och kommuner, exempelvis ekonomiskt bistånd och föreningsbidrag.

Pågår/finns behov av särskilda åtgärder inom området. Beskrivs under rubriken ”Kommentar” nedan. Inkluderas i åtgärdsplan.

Arbete sker i linjeverksamhet. Beskrivs under rubriken ”Kommentar” nedan.

Kommentar:

Efter knappt ett år med det nya prioriterade samverkansområdet har framförallt den interna samverkan inom förvaltningen formerat sig. I praktiken innebär det att delområdet med föreningsbidrag kommer att fasas ut i linjeverksamhet och där ha fortsatt stöd av säkerhetsamordnaren vid behov. Även arbetet med otillåten påverkan kommer att ske i linjeverksamhet, på enheterna, då kopplingen till det systematiska arbetsmiljöarbetet är delegerat där. Förvaltningen har en ny egen framtagen internutbildning i hot, våld och otillåten påverkan som har gjort skillnad i antalet IA-anmälningar men framför allt varit mycket uppskattad av såväl medarbetare och chefer. En gemensam fysisk utbildning ger möjlighet att dela såväl kunskap som erfarenheter. Även här finns möjlighet till stöd från trygghets- och säkerhetssamordnare.

För två så stora organisationer som Stockholms stad och polisregion Stockholm blir det på lokal nivå en utmaning att planera, genomföra och följa upp samverkan. Därför

Diarienummer:

30 av 43

Lokalpolisområde Södermalm:

A625.829/2024

Södermalms stadsdelsförvaltning:

SÖD 2024/1109

Utbildningsförvaltningen:

UTBF 2024/6193

Trafikkontoret

T2024-03074

behöver vi tillsammans formera oss dels i lägesbilden dels i det praktiska arbetet med bland annat sekretessbrytande möjligheter för att kunna dela information åt båda håll, för att såväl öka som få stöd i att skriva hållbara polisanmälningar med hög kvalitet. Framför allt kommer vi behöva att stödja varandras organisationer för ökad förståelse kring systemhotande brottslighet och kriminell ekonomi. Det kan röra sig om rådgivning, utbildning eller information som siktar på gemensam, operativ verksamhet som till exempel arbetsplatsinspektioner.

Fokusområde för 2025 handlar om leverantörer, avtal och avtalsuppföljning, inom upphandling. Beträffande personlig assistens har det kommit en första, ny riktlinje inom staden som blir en grund att arbeta vidare från i det komplexa arbete som det handlar om. Det kan till exempel bli aktuellt med att häva avtal om de inte följs. Arbetet med nämndens Väsentlighets- och Riskanalys, VoR, är också ett område som utgör en viktig del i arbetet mot välfärdsbrott. Även där är ansvaret delegerat till enhetschef och skrivs för respektive avdelning.

Beskrivning av brottslighet och trygghet

Figur 9. Bidragsbrott uppdelat på brottsplats. Södermalm 2023. Uppgifter från STATUS.

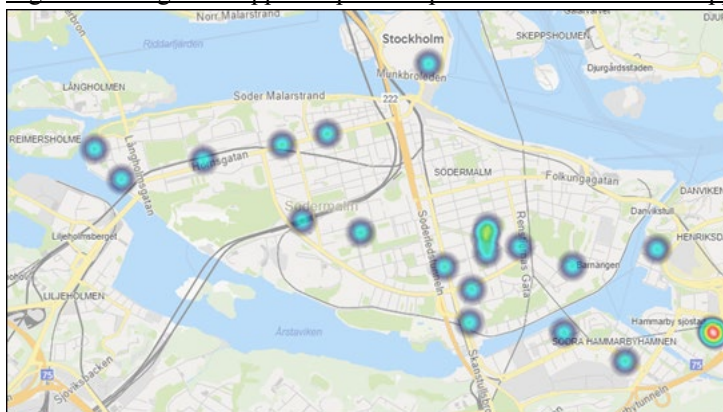
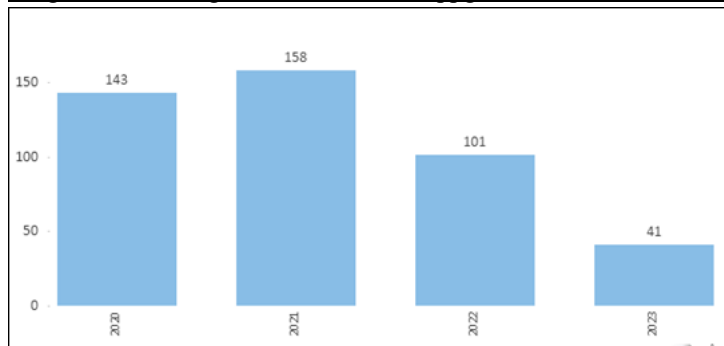

Diagram 10. Bidragsbrott 2020-2023. Uppgifter från STATUS. Antal.

De bidragsbrott som polisanmälades under 2023 inom Södermalm stadsdelsområde och lokalpolisområde riktade sig främst mot Försäkringskassan följt av arbetslöshetskassor/arbetsförmedling. Det finns inga bidragsbrott anmälda från stadsdelsförvaltningen under tidsperioden.

Felaktiga utbetalningar

Arbetet under året har uppmärksammat behovet av att öka kunskapen om så kallade felaktiga utbetalningar inom enheten för ekonomiskt bistånd och polisanmälningar både lokalt och centralt i staden. Få polisanmälningar görs och än färre utreds och går vidare till åtal. På Södermalm har ingen polisanmälan gjorts sedan 2019. För att polisanmälan ska ske krävs uppsåt till brott, enligt socialtjänstlagens 9 kap § 1 2:a stycket, det vill säga att klienten medvetet och med flit har lämnat felaktiga uppgifter³⁶. Utredningar om felaktiga utbetalningar, FUT, har minskat över tid. Det har de gjort både i staden och på Södermalm. Under 2023 utgjorde de 11 utredningarna knappt fyra procent av stadens 279 inledda FUT-utredningar. Den vanligaste orsaken till felaktiga utbetalningar handlar främst om oredovisade inkomster, både på Södermalm och i staden. Antalet beslut om återkrav av ekonomiskt bistånd har minskat rejält över tid på Södermalm och något mindre i staden. Endast tre återkrav utfördes på Södermalm vilket utgör ca 1,5 procent av stadens 213 återkrav. Summan på återkraven har mer än halverats de senaste tre åren till knappt 91 000 kr. I staden har återkraven succesivt ökat varje år till att 2023 uppgå till drygt 9 miljoner kronor. Detsamma gäller återbetalningar enligt Socialtjänstlagens 9 kap 1 § men med betydligt lägre summor (se fotnot 32).

Det är viktigt även här med ett förebyggande arbete och att informera klienter om rättigheter och skyldigheter som kan vara en avgörande faktor vid polisanmälan. Det handlar också om att biståndet beviljas på rätt grunder från början, så kallat RUT.

Otillåten påverkan

I lägesbilden kommer fortsättningsvis rapportering av otillåten påverkan följas på förvaltningsnivå. Rapportering sker i incidentrapporteringssystemet IA och kan följas över tid. Tidigare har det redovisats och följts upp i uppdraget med överenskommelsen inom sociala avdelningen.

---

³⁶ 1 § Om någon genom oriktiga uppgifter eller genom underlåtenhet att lämna uppgifter eller på annat sätt förorsakat att ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 1 § betalats ut obehörigen eller med för högt belopp, får socialnämnden återkräva vad som har betalats ut för mycket.

Om någon i annat fall än som avses i första stycket tagit emot sådant ekonomiskt bistånd obehörigen eller med för högt belopp och skäligen borde ha insett detta, får socialnämnden återkräva vad som har betalats ut för mycket. *Lag (2015:970)*

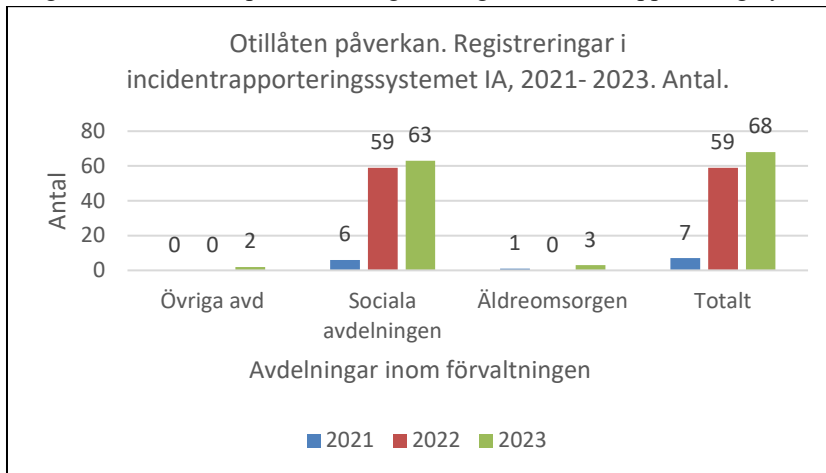
Diarienummer:

32 av 43

Lokalpolisområde Södermalm:
Södermalms stadsdelsförvaltning:
Utbildningsförvaltningen:
Trafikkontoret

A625.829/2024
SÖD 2024/1109
UTBF 2024/6193
T2024-03074

Diagram 11. Otillåten påverkan. Registreringar i incidentrapporteringssystemet IA, 2021- 2023. Antal.

Den senaste treårsperioden är det främst registreringar från sociala avdelningen. Under 2024, fram till 30 oktober, har det registrerats totalt 86 IA om otillåten påverkan. Majoriteteten på sociala avdelningen med 67 IA. Under året är det dock framför allt avdelningen för äldreomsorg som ökat antalet IA om otillåten påverkan till 19 registreringar. Äldreomsorgen har aktivt börjat med att motivera till att registrera i IA vid otillåten påverkan vilket kan vara en orsak till ökningen tillsammans med förvaltningens nya utbildning.

Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer

Beskrivning av området:

Risken att bli utsatt för brott ser olika ut för olika individer och samhällsgrupper. Det finns brottsoffergrupper som har begränsad förmåga att hantera brott de utsätts för, vilket innebär att de är särskilt sårbara. Det handlar ofta om brottsoffer som på olika sätt är beroende av människor i sin närhet eller av gärningspersonen. Exempel på sårbara brottsoffer kan vara äldre utsatta för bedrägeri, personer utsatta för hedersrelaterat våld, brott mot personer utifrån deras etnicitet, nationalitet, funktionsnedsättning, kön, religion eller sexuella läggning. I många fall riktar gärningspersonen in sig på offret just på grund av dess tillhörighet till någon av de nämnda grupperna.

Pågår/finns behov av särskilda åtgärder inom området. Beskrivs under rubriken ”Kommentar” nedan. Inkluderas i åtgärdsplan.

Arbete sker i linjeverksamhet. Beskrivs under rubriken ”Kommentar” nedan.

Kommentar:

Diarienummer:
Lokalpolisområde Södermalm:
Södermalms stadsdelsförvaltning:
Utbildningsförvaltningen:
Trafikkontoret

A625.829/2024
SÖD 2024/1109
UTBF 2024/6193
T2024-03074

Arbetet med särskilt utsatta och sårbara brottsoffer fortsätter. Delar av samverkansarbetet i det tidigare projekt IGOR³⁷ sker nu i linjeverksamhet. Arbetet sker bland annat med relationsvårdscentrum innerstaden, RVCI³⁸, som är lokaliserat inom ramen för förvaltningens öppenvård. De två tjänsterna med socialsekreterare hos polisen ligger sedan 1 juli 2024³⁹ under RVCI. Även arbetet med Islandsmodellen⁴⁰ i ärenden som rör barn som har bevittnat eller blivit utsatta för våld har gått in i linjeverksamhet hos polisen. Islandsmodellen är sedan 1 april 2024 implementerad och används inom stadsdelsförvaltningen.

För att tydliggöra utvecklingen av linjearbetet och samhandling mellan berörda stadsdelsförvaltningar och lokalpolisområden togs i januari 2024 en särskild samverkansöverenskommelse fram. Överenskommelsen skrevs under av stadsdelsdirektörer på Södermalm, Kungsholmen och Norra Innerstaden tillsammans med lokalpolisområdeschefer på Södermalm och Norrmalm. Här ingår även sektionschef för Citypolisens avdelning som utreder brott i nära relation. Överenskommelsen ska följas upp och revideras årligen.

Stadens socialtjänstrapport redovisar statistik för stadens fyra relationsvårdscentrum. RVCI, det vill säga innerstadsstadsdelarna, har haft ett stort tryck under 2023. Även under 2024 har behov och efterfrågan fortsatt vilket har inneburit kö till att som vuxen få insats både på så kallad friyta⁴¹ som efter utredning och biståndsbeslut. Barn som har bevittnat våld och/eller utsatts för våld får stöd efter utredning och insatsbeslut.

Arbetet med så kallade arrest- och häktessamtal⁴², då våldsutövaren är i polisens förvar, har ökat även om de fortfarande är få. Det är positivt då det även ökar möjligheterna för socialsekreterare hos polis att motivera våldsutövaren att ta emot stöd. Våldsutövare har möjlighet till motivationssamtal även om de inte är frihetsberövade då socialsekreterarna alltid har möjlighet att ge motiverande samtal.

---

³⁷ I gemensam organisation mot relationsvåld.

³⁸ All verksamhet inom RVCI erbjuds till medborgare inom stadsdelarna Kungsholmen, Norra Innerstaden, Södermalm samt Enheten för hemlösa. De tar emot vuxna våldsutsatta och våldsutövare, personer över 18 år utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck samt barn som upplevt våld och där minst en förälder har samtalsstöd vid RVCI.

³⁹ Från oktober finns båda på plats.

⁴⁰ [Islandsmodellen i Stockholm](#)

⁴¹ Utan biståndsbeslut kan vuxna få 1-5 samtal.

⁴² Samtal på häktet är nytt från 1 juli 2024, möjligheten har inte funnits tidigare. Sedan augusti 2024 har samtal med sex våldsutövare genomförts då även de möjligheterna har varit begränsade. Några samtal genomfördes även under våren.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Södermalm:
Södermalms stadsdelsförvaltning:
Utbildningsförvaltningen:
Trafikkontoret

A625.829/2024
SÖD 2024/1109
UTBF 2024/6193
T2024-03074

34 av 43

När Socialtjänstrapporten mer specifikt redovisar anmälningar som har lett till en social barnavårdsutredning på Södermalm utifrån problematik hos föräldrar eller vårdnadshavare dominerar relationskonflikt inom familjen (23 %) följt av våld (20 %) och alkohol-/drogmissbruk (18 %). Såväl fysiska övergrepp mot barnet som vanvård/försummelse utgör vardera 9 procent följt av psykiska övergrepp om fem procent. I absoluta tal var det 103 orosanmälningar om fysiska övergrepp mot barnet och 238 orosanmälningar om våld inom familjen/närstående för att illustrera den faktiska omfattningen. Dessa orosanmälningar har ökat över tid sedan 2021 och de har även ökat i de andra två innerstadsstadsdelarna Kungsholmen och Norra Innerstaden.

Det finns behov av att fortsätta utforska varför barn med samtycke till behandlade samtal har minskat i antal. Det är cirka 56-60 procent av de våldsutsatta som har barn av de vuxna som har kontakt med RVCi vilket är kriteriet för att erbjuda barnet stöd. Under både 2022 och 2023 hade drygt 20 barn per år samtycke från vårdnadshavare och fick stödsamtal⁴³, ”Trappan” och ”Här och nu”. Under 2024 har endast fem barn inom RVCi (varav ett från Södermalm) varit aktuella för stödsamtal jämfört med totalt 19 barn 2023.

Beskrivning av brottsligheten

Figur 10. Tillgreppsbrott exklusive butik mot 65+ och funktionsnedsatta uppdelat på brottsplats. Södermalm 2023. Uppgifter från STATUS.

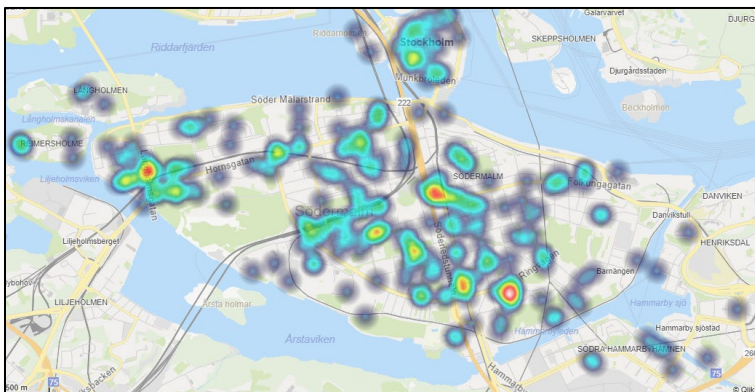

Diagram 12. Anmälda tillgreppsbrott exklusive butik mot 65+ och funktionsnedsatta på Södermalm 2020-2024. Uppgifter från STATUS. Antal

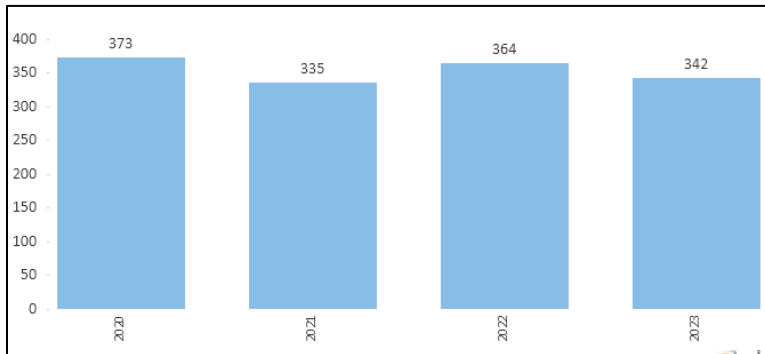
⁴³ Trappan är en modell för krissamtal för barn som upplevt våld i familjen och kan innebära ca 8 samtal. Syftet är att bl.a. att göra det som hänt ”pratbart” och begripligt. Här och nu med ca 5 samtal är en kortare variant av Trappan men utan den bearbetande fasen.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Södermalm:
Södermalms stadsdelsförvaltning:
Utbildningsförvaltningen:
Trafikkontoret

A625.829/2024
SÖD 2024/1109
UTBF 2024/6193
T2024-03074

35 av 43

Tillgreppsbrotten mot äldre över 65 år och/eller funktionsnedsatta har minskat något 2023 jämfört med 2022 om än marginellt. Målsägande som är 65 år och äldre eller funktionsnedsatta har under 2023 anmält 342 brott registrerade på 388 ärenden. De brott som de varit utsatta för sprider sig, som många av de andra brottsanmälningarna, över hela Södermalm. Vissa geografiska platser är mer utsatta än andra som Hornstull, Medborgarplatsen och runt Skanstull. Brottsrubriceringarna handlar framför allt om olika typer av fickstöld (87), stöld utan inbrott från bostad (75), stöld utan inbrott annan stöld (61) och stöld ur eller från motorfordon. Här ingår inte tillgreppsbrott i butik.

Figur 11 Bedrägeribrott mot 65+ och funktionsnedsatta uppdelat på brottsplats. Södermalm 2023. Uppgifter från STATUS.

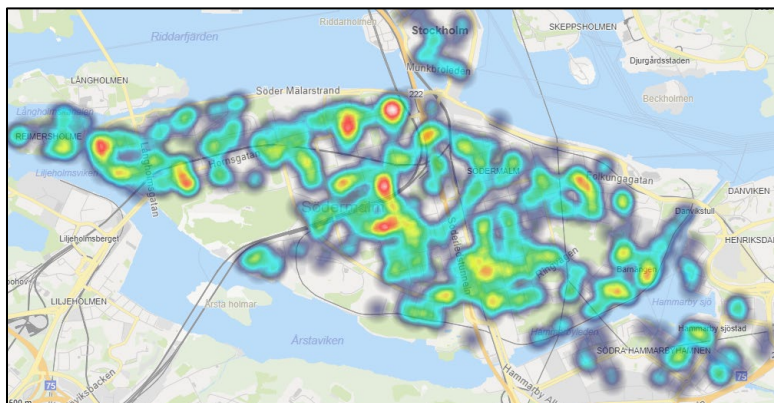
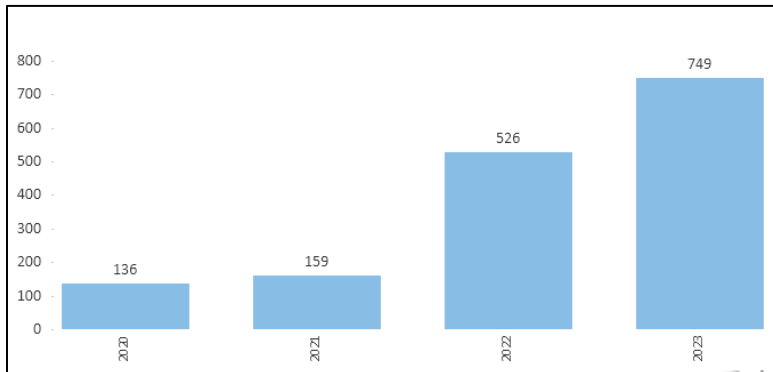

Diagram 13. Anmälda bedrägerier mot 65+ och funktionsnedsatta på Södermalm 2020-2024. Uppgifter från STATUS. Antal

När det handlar om utsatthet för bedrägeribrott med målsägande som är 65 år och äldre eller funktionsnedsatta under 2023 har de anmälda brotten ökat över tid, särskilt de två senaste åren. Även dessa brott som målsägande varit utsatta för sprider sig över hela Södermalm.

Figur 12. Bedrägeribrott genom social manipulation uppdelat på brottsplats. Södermalm 2023. Uppgifter från STATUS.

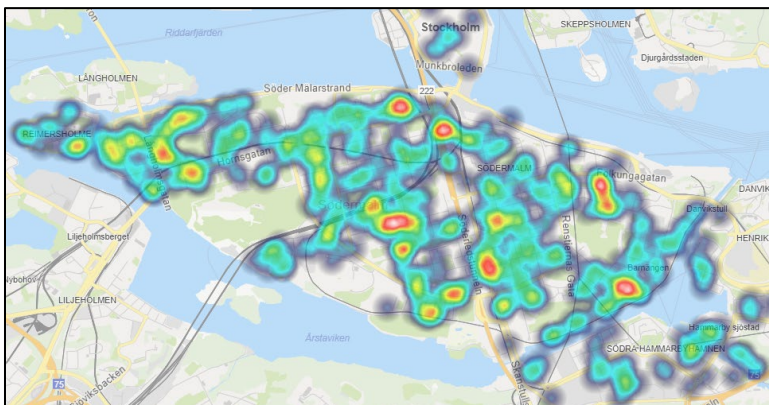
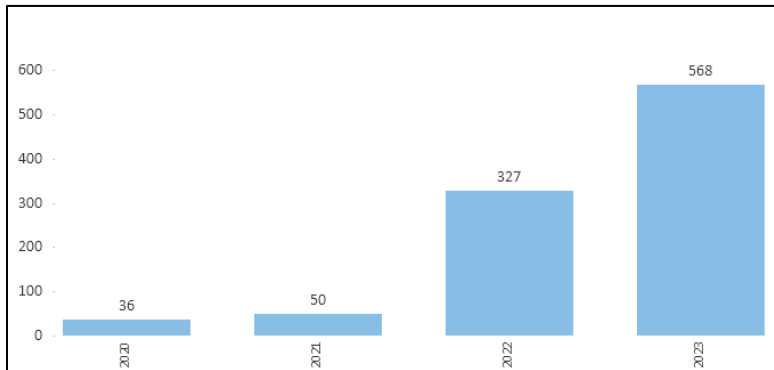

Diagram 14. Anmälda brott bedrägeri genom social manipulation under 2020-2023. Uppgifter från STATUS. Antal.

Anmälda bedrägeribrott genom social manipulation har ökat dramatiskt över de senaste åren. Av de 568 brott som anmäldes 2023 utgörs majoriteten (368) av särskilt sårbara och utsatta brottsoffer genom ålder, 65 år och äldre eller person med funktionsnedsättning.

Beskrivning av tryggheten

I polisregionens mätning för 2024 har en procent av respondenterna på Södermalm svarat att de hade blivit utsatta för fysiskt våld som utsatt dem för smärta under de senaste 12 månaderna. Det är den återkommande tidsperiod som frågorna handlar om. Ingen av de 65 år eller äldre svarade att de hade blivit utsatta det senaste året. Fem procent uppgav att de hade blivit hotade med våld eller likande jämfört med tre procent av de som var 65 år eller äldre. När det handlade om att ha blivit utsatt för stöld var fördelningen tvärt om, 11 procent av södermalmsborna svarade att de hade blivit utsatta och fem procent av de som var 65 år eller äldre. På frågan om hen hade blivit utsatt för bedrägeri var det återigen de äldre som rapporterade en något högre utsatthet. Skillnaden var dock mindre, fem procent av de som var 65 år eller äldre hade blivit utsatta för bedrägerier jämfört med södermalmsbornas sex procent i snitt. Oro för att utsättas för att bli överfallen eller misshandlad där de bor var lägre bland de äldre, tre procent jämfört med sex procent för samtliga respondenter. På frågan om de har undvikit att åka lokaltrafik eller tåg och av oro för att utsättas för att bli hotad, ofredad eller utsatt för våld svarar 11 procent av de äldre 65+ att de gjort det jämfört med 15 procent av södermalmsborna i snitt och 22 procent av hela polisregionens respondenter. De äldre, 65+, rapporterade lägre förtroende för såväl polis som stadsdelsförvaltning jämfört med södermalmsborna i stort.

I polisregionens mätning 2024 är de yngsta som svarar 16-19 år, tre procent av respondenterna. De delar upplevelse av trygghet – eller otrygghet – med de äldsta +65

år, att de är otrygga då 15 procent i respektive åldersgrupp ger samma svar⁴⁴ som innebär att de inte går ut ensamma sent en kväll i området där de bor. I mätningen 2023 upplevde de yngsta sig obetydligt tryggare än de äldsta. Motsvarande andel för Södermalms stadsdelsområde för 2024 var 14 procent och för regionen och för kvinnor på Söder 21 procent.

Den trygghetsmätning som staden genomfört i egen regi under många år genomförs vart tredje år, senast 2023, för resultat om målgruppen se lägesbild 2023⁴⁵.

Kriminella miljöer och livsstilar

Beskrivning av området:

I staden finns unga och vuxna som verkar i kriminella miljöer vars livsstil har en påverkan på såväl brottslighet som trygghet. Det påverkar även de kriminellas anhöriga. Exempel på kriminella miljöer och livsstilar är nätverkskriminalitet, våldsbejakande extremism och terrorism samt risksupportermiljö. Effektiva och ändamålsenliga åtgärder behöver vidtas mot personer som är inblandade i dessa miljöer.

- Pågår/finns behov av särskilda åtgärder inom området. Beskrivs under rubriken ”Kommentar” nedan. Inkluderas i åtgärdsplan.
- Arbete sker i linjeverksamhet. Beskrivs under rubriken ”Kommentar” nedan.

Kommentar:

Det är fortfarande av vikt att sprida kunskap om riskfaktorer som kan kopplas till området och kunskap om upptäckt. Viktigt är också att fortsätta använda stadens mall för avidentifierad information om våldsbejakande extremism även om de är få av de incidenter som sker. Det finns en lokal arbetsgrupp som också är kopplad till linjeverksamheten.

Det förekommer regelbundet personer, på Södermalm, med ett våldsbejakande beteende. Dessa återfinns bland missbrukare som lider av psykiska störningar, psykiskt sjuka och även bland ungdomar. Den mest återkommande förklaring till dessa våldsbejakande beteenden är psykisk ohälsa och är inte kopplade till någon av de våldsbejakande inriktningarna. Skolpersonal och vårdgivare av olika slag kommer sannolikt vara först med att upptäcka våldsbejakande och extremistiska föreställningar hos enskilda individer och grupper av barn och unga och är därför särskilt viktiga för såväl de unga som för samverkanspartners.

---

⁴⁴ De som har svarat ”Mycket otrygg | Ganska otrygg | Går ej ut ensam på kvällen av oro för att utsättas för brott”

⁴⁵ [bilaga-07-reviderad-lagesbild-samverkansoverenskommelsepdf \(stockholm.se\)](#)

Beskrivning av brottsligheten och tryggheten

På Södermalm förekommer, regelbundet, personer som kan knytas till många av de kriminella nätverk som finns i miljön i de konflikter som har skett men också i pågående konflikter inom olika nätverk. Kopplat till dessa miljöer förekommer även grova vapenbrott och grova narkotikabrott. Det är därför också viktigt att fortsätta med arbetet att vara beredd på, och ha kunskap om vad som krävs då någon tar kontakt med polis eller förvaltning för att så att säga ”hoppa av” och bryta den med den kriminella miljön. Under året har det varit några fall med ungdomar som frihetsberövats i ärenden som kopplas till allvarlig brottslighet såsom skjutningar och sprängningar. Det finns underrättelser om att det förekommer kontakter mellan kriminella nätverk och enstaka barn och ungdomar.

Figur 13. Vuxna på Södermalm 2023 misstänkta för brott mot narkotikastrafflagen, överlåtelse inklusive vårdslöshet med narkotika uppdelat på brottsplats. Uppgifter från STATUS.

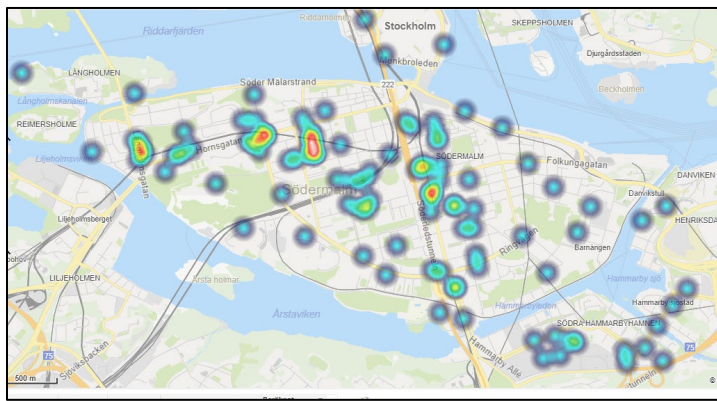
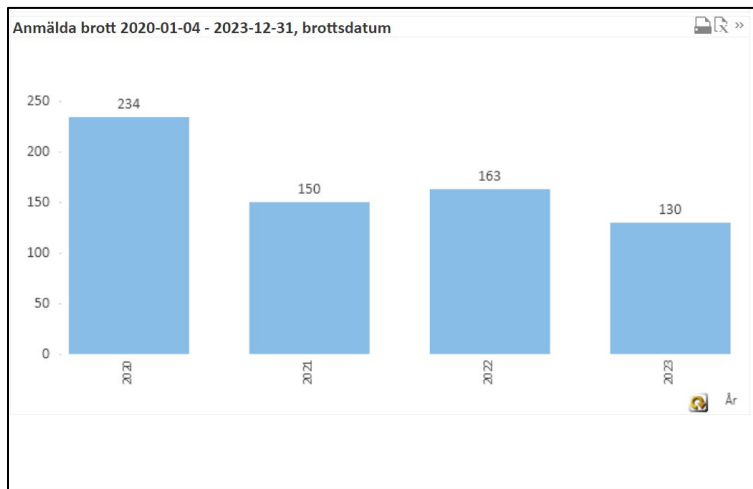

Diagram 15. Vuxna på Södermalm 2023 misstänkta för brott mot narkotikastrafflagen, överlåtelse inklusive vårdslöshet med narkotika under 2020-2023. Uppgifter från STATUS. Antal.

Narkotikabrotten har minskat över tid. Det är viktigt att påminna om att narkotika är ett så kallat upptäcktsbrott. Det handlar framför allt om hur polisen lägger upp och kan prioritera sitt arbete.

Figur 14. Vapenbrott alla typer, uppdelat på brottsplats. Södermalm 2023. Uppgifter från STATUS.

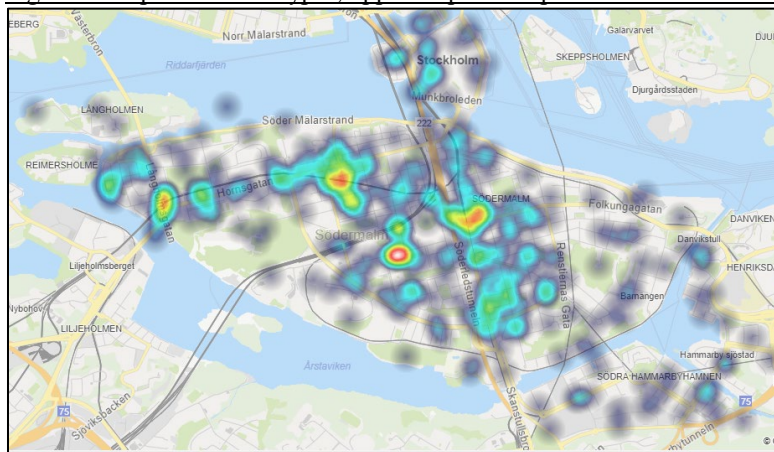
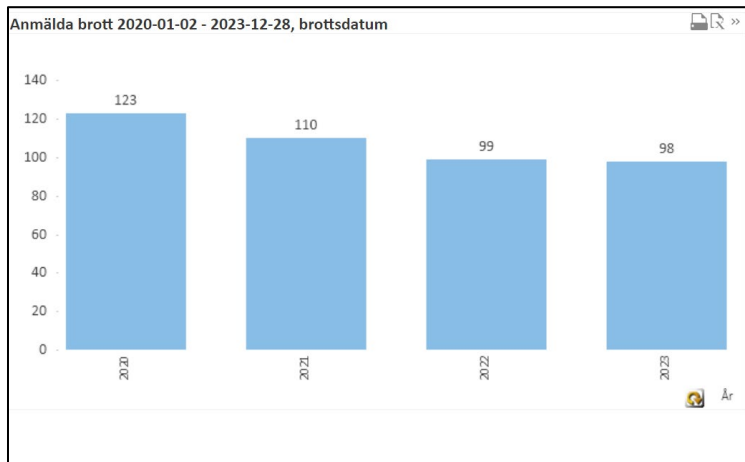

Diagram 16. Vapenbrott under 2020-2023. Uppgifter från STATUS. Antal.

Även vapenbrotten har om än marginellt minskat över tid. De brott som framför allt anmäldes under 2023 var grova vapenbrott.

Våldsbejakande extremism

Även under 2024 har individärenden inom Södermalm varit få. En handfull avidentifierade blanketter om misstänkt våldsbejakande extremism har kommit till samordnarens kännedom. Det handlar också som tidigare år främst om barn och unga och några ärenden om vuxna. Barn och unga kan uppmärksammas för att de går i skola på Södermalm och kan då bo i ett annat stadsdelsområde och därmed också kontakt med annan socialtjänst än på Södermalm. Det har under året framförallt varit misstänkta eller tydliga kopplingar till våldsbejakande högerextremism.

De som har uppmärksammat individerna är via fältassistenter och boende på Södermalm. Har handlat om obehagligt uppträdande/beteende i skolan, klotter på trossamfund, sms-hot, hets mot folkgrupp, främlingsfientligt budskap som till viss del har lagts ut på sociala medier.

En del högerextremt klotter har uppmärksammas på skolor och i parkmiljö. Även musik med högerextremistisk har registrerats när det spelats i stadsdelsområdet.

Tendensen med att det är yngre personer som radikaliseras och uppmärksammas av samhället fortsätter, nu även på Södermalm. Det toxiska klimatet på sociala medier och andra plattformar tillsammans med att antidemokratiska organisationer fokuserar på online miljön är en förklaring till att unga personer som radikaliseras uppmärksammas. Det är en nationell fråga som helt klart påverkar Södermalm.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Södermalm:
Södermalms stadsdelsförvaltning:
Utbildningsförvaltningen:
Trafikkontoret

A625.829/2024
SÖD 2024/1109
UTBF 2024/6193
T2024-03074

42 av 43

Terrorhotnivån i Sverige betecknas som *högt hot*; nivå fyra på en femgradig skala (Nationellt centrum för terrorhotbedömning, 2023). Det finns inga specifika uppgifter om terrorhandlingar riktade mot Sverige.